

Länsirannan tilannekatsaus toukokuussa 2020

Tiivistelmä

Vuoden 2020 toukokuuhun tultaessa Länsiranta on edelleen Israelin valtion miehittämä, osan Länsirannan alueista ollessa virallisesti palestiinalaishallinnon hallinnassa Oslon sopimusten mukaisesti. Israelin hallinto on jatkanut miehityillä palestiinalaisalueilla palestiinalaisväestön ihmisoikeuksia koskevien ankarien ja syrjivien rajoitusten toimeenpanoa ja syylistynyt alueilla ihmisoikeusloukkauksiin. Israelin palestiinalaisia syrjivä kaavoitus- ja suunnittelupolitiikka altistaa Länsirannan palestiinalaisväestön edellisten vuosien tavoin palestiinalaisten omistamien rakennusten tuhoamiselle, maiden haltuunotolle ja pakkosiirtymisten uhalle. Vuoden 2020 alussa Israelin siirtokuntien laajeneminen on kiihtynyt uudelleen Länsirannan ja Itä-Jerusalemien alueella. Siirtokuntalaisten palestiinalaisiin kohdistaman väkivallan arvioidaan lisääntyneen merkittävästi vuoden 2018 alussa ja pysyneen samalla tasolla vuoteen 2020 tultaessa. Myös palestiinalaishallinto on toiminut autoritaarisesti ja sitä on kritisoitu erityisesti hallintoa rauhanomaisesti arvostelleisiin henkilöihin kohdistuneista mielivaltaisista pidätyksistä.

Israelin ja palestiinalaishallinnon keskinäinen koordinaatio on ollut keskeisessä roolissa koronaviruspandemian (COVID-19) hoidossa. Israelin viranomaiset ovat kuitenkin jatkaneet palestiinalaisten omistamien rakennusten tuhoamista Länsirannalla myös pandemian puhkeamisen jälkeen. Kansainväliset järjestöt ovat huomioineet erityisesti siirtokuntalaisten palestiinalaisiin kohdistaman väkivallan lisääntymisen pandemian aikana. Israelin joukkojen ja palestiinalaisten välisissä turvallisuusvälikohtauksissa koituneiden uhrien määrän raportointiin laskeneen maaliskuussa 2020 pandemian pysäyttämiseen tähtäävien rajoitusten ja Israelin joukkojen toteuttamien etsintä- ja pidätysoperaatioiden määrän puolittumisen seurauksena. Toukokuussa 2020 Israelin joukkojen ja palestiinalaisten välisten jännitteiden raportoidaan kuitenkin lisääntyneen Länsirannan alueella.

Israelin 14.5.2020 nimitetty uusi hallitus suunnittelee pääministeri Benjamin Netanjahun johdolla joidenkin Länsirannan osien pakkoliittämistä Israeliin heinäkuussa 2020. Palestiinalaishallinnon presidentti Mahmoud Abbas ilmoitti 19.5.2020, etteivät Israelin ja palestiinalaishallinnon väliset sopimukset ole pakkoliitossuunnitelmien seurauksena enää voimassa, esimerkiksi Länsirannan alueen turvallisuusyhteistyön osalta. YK:n Lähi-idän rauhanprosessin erityiskoordinaattori on varoittanut eri osapuolia yksipuolisista päätöksistä ja vaatinut Israelia luopumaan suunnitelmistaan.

Abstract

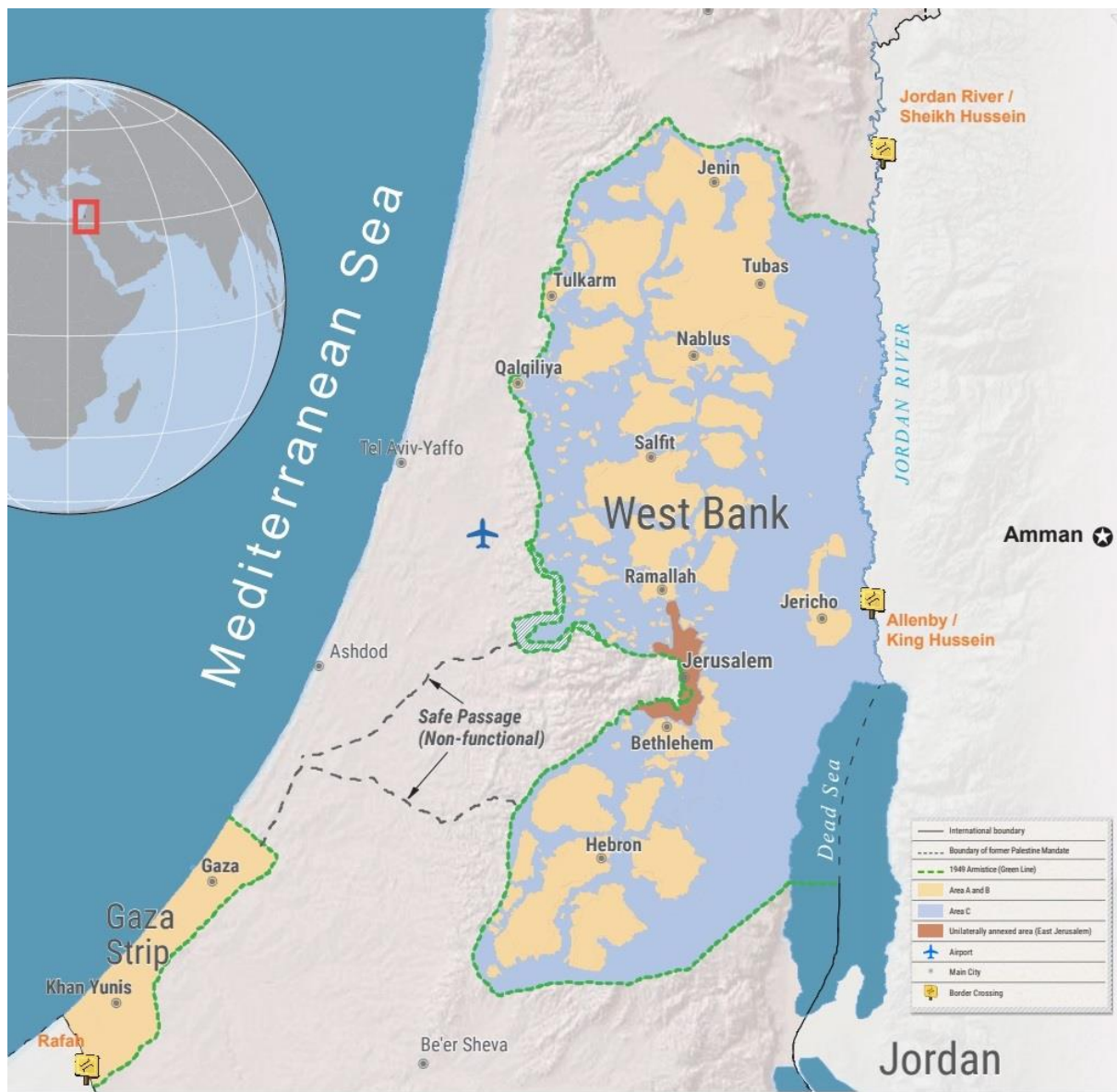
As of May 2020, the West Bank is still occupied by the state of Israel while parts of the West Bank are in the formal control of the Palestinian Authority (PA), as set in the Oslo Accords. The government of Israel has continued to enforce severe and discriminatory restrictions on the Palestinian population of the Occupied Palestinian territories and committed human rights violations in these areas. Like in previous years, Israel's discriminatory planning and zoning policy has exposed the Palestinian population of the West Bank to house demolitions, takeover of Palestinian lands and forcible transfers. In the beginning of 2020, the expansion of Israeli settlements in the West Bank and East Jerusalem has again accelerated. Settler violence increased significantly in the beginning of 2018 and has stayed in this level until 2020. The PA has also been authoritarian in its actions and it has been criticised, in particular, of arbitrary arrests targeting people peacefully criticising the authorities.

The mutual coordination between Israel and the PA has been crucial for managing the coronavirus pandemic (COVID-19). However, the Israeli authorities have continued the demolitions of Palestinian structures in the West Bank also after the COVID-19 outbreak. International organisations have paid particular attention to the violence committed by Israeli settlers against Palestinians during the pandemic. The number of victims from security incidents between Israeli forces and Palestinians reportedly decreased in March 2020 as a result of restrictions aiming to contain the pandemic and the halving of the number of search and arrest operations by Israeli forces. However, in May 2020, the tensions between Israeli forces and Palestinians have reportedly increased in the West Bank.

The new Israeli government headed by Prime Minister Benjamin Netanyahu, that assumed office on May 14th, is planning to annex parts of the West Bank in July 2020. As a reaction to these plans, the President of the PA Mahmoud Abbas declared on May 19th that the agreements between the PA and Israel, e.g. in the context of security coordination in the West Bank, are no longer in force. The United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process has warned different parties of unilateral actions and demanded Israel to give up its plans.

Sisällysluettelo

1 Länsirannan yleinen tilanne	5
2 Länsirannan alue	8
2.1 A-, B- ja C-alueet	8
2.2 Itä-Jerusalem	9
2.3 Hebron (H2-alue)	10
3 Länsirannan oikeusjärjestelmä	10
4 Israelin asevoimien toiminta	12
4.1 Turvallisuusvälikohtaukset	12
4.2 Pidätykset	14
4.3 Alaikäisten pidätykset	15
5 Israelin hallinnon kaavoitus- ja suunnittelupolitiikka	15
5.1 Rakennusten tuhoamiset	16
5.2 Pakkosiirtymiset	17
6 Siirtokunnat	18
6.1 Siirtokuntalaisten väkivaltaisuudet	20
7 Liikkumisrajoitukset	23
8 Pääsy Länsirannalle	25
9 Palestiinalaishallinnon oikeudenloukkaukset	27
10 Koronaviruspandemia (COVID-19)	28
10.1 Länsirannan yhteiskunnan sulkeminen	28
10.2 Pandemian vaikutukset Länsirannan turvallisuustilanteeseen	31
Lähteet	33

Kartta: Länsiranta (A-, B- ja C-alueet ja Itä-Jerusalem)
Lähde: OCHA 2019a, s. 7 (muokannut maatietopalvelu)¹

¹ Source: UN OCHA oPt/ OCHA 2019a (modified by Country Information Service).

1 Länsirannan yleinen tilanne

Israelin armeija on miehittänyt Länsirantaa vuoden 1967 kesäkuun 7. päivästä lähtien. Kyseisenä päivänä Israelin armeija antoi julistuksen, jossa kaikki "lainsäädännöllinen, toimeenpaneva ja oikeudellinen valta" Länsirannan alueella luovutettiin alueen miehityksestä vastaavien joukkojen komentajalle.² Länsirannan miehittämisen jälkeen Israelin hallinto liitti yksipuolisella päätöksellä ja kansainvälisen oikeuden vastaisesti Israeliin myös Jerusalemin kaupungin itäosat sekä laajoja alueita kaupungin itäpuolelta, synnyttäen samalla muusta Länsirannasta erotetun Itä-Jerusalemin alueen.³ Israelin ja Palestiinalaisten vapautusjärjestön (Palestinian Liberation Organisation, PLO) välillä solmituissa Oslon sopimuksissa (1993, 1995) mm. Länsirannan suurimmat kaupungit (Itä-Jerusalem pois lukien) siirrettiin sopimuksissa perustetun palestiinalaishallinnon (Palestinian Authority, PA) osittaiseen hallintaan (tarkemmin, ks. alla).⁴

YK:n ihmisoikeuskomissaarin (OHCHR) 30.1.2020 julkaistun, miehitettyjen palestiinalaisalueiden tilannetta käsittelevän raportin mukaan kyseisiin alueisiin, eli Länsirantaan (mukaan lukien Itä-Jerusalemiin) ja Gazan kaistaan, sovelletaan kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta, ja Israel on veloitettu kansainvälisen humanitaarisen oikeuden miehityksestä vastaavalle valtiolle asettamien veloitteiden noudattamiseen.⁵ Human Rights Watchin marraskuussa 2019 julkaiseman, Israelin viranomaisten Länsirannan palestiinalaisväestöön kohdistamia oikeudenloukkauksia tarkastelevan raportin mukaan Länsiranta on pääasiallisesti Israelin valtion hallinnassa, joskin palestiinalaishallinnolla on joitakin alueita rajallisessa hallinnassaan. Tämän vuoksi Israelin tulisi vastata Länsirannan pääasiallisena hallitsijana alueen palestiinalaisväestölle kuuluvien perusoikeuksien toteutumisesta.⁶

Human Rights Watchin vuoden 2019 tilannetta käsittelevän vuosiraportin mukaan Israelin hallinto on jatkanut miehityillä palestiinalaisalueilla palestiinalaisväestön ihmisoikeuksia koskevien ankarien ja syrjivien rajoitusten toimeenpanoa.⁷ Järjestön marraskuussa 2019 julkaiseman raportin mukaan Israelin armeija on riistänyt Länsirannalla eläviltä palestiinalaisilta jo sukupolvien ajan kokoontumis-, yhdistymis- ja ilmaisunvapauden kaltaiset perustavat kansalaisoikeudet.⁸ Amnesty Internationalin Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan vuoden 2019 ihmisoikeustilannetta tarkastelevan raportin mukaan Israel on jatkanut Israelissa ja miehityillä palestiinalaisalueilla palestiinalaisiin kohdistuvaa institutionalisoitua syrjintää.⁹ YK:n Israelin toimien tutkimiseksi asettaman erikoiskomitean (UN Special Committee to Investigate Israeli Practices) 24.6.2019 antamassa lausunnossa komitea osoitti "syvän huolensa" miehittyjen palestiinalaisalueiden (Gaza, Länsiranta ja Itä-Jerusalem) ihmisoikeustilanteen jatkuvasta heikkenemisestä Israelin politiikkatoimien ja käytäntöjen seurauksena. Lausunnossaan erikoiskomitea oli erityisen huolissaan siirtokuntien laajentumisesta ja

² Human Rights Watch 11/2019, s. 12.

³ Ks. OCHA (päiväämätön), ja tarkemmin B'Tselem 11.11.2017b (27.1.2019).

⁴ Oslon sopimuksia ja prosessia tarkastellaan yleisluontoisesti lähteessä Wermenbol 3.10.2018 ja yksityiskohtaisemmin, ihmisoikeusnäkökulmaa painottaen lähteessä B'Tselem 5/1999.

⁵ OHCHR 30.1.2020, s. 2.

⁶ Human Rights Watch 11/2019, s. 1.

⁷ Human Rights Watch 2020.

⁸ Human Rights Watch 11/2019, s. 1.

⁹ Amnesty International 18.2.2020, s. 31.

siirtokuntien asukkaiden palestiinalaisiin kohdistaman väkivallan lisääntymisestä sekä toimien kohdistumisesta lapsiin ja kouluihin.¹⁰

Länsirannan suurimmat kaupungit ja asutuskeskukset (pois lukien Itä-Jerusalem) ovat ainakin osin palestiinalaishallinnon hallinnassa (alueiden hallintasuhteista, ks. luku 2.1). Freedom House kuvaa palestiinalaishallinnon hallintotapaa autoritaariseksi, ja sen raportoidaan kohdistaneen tukahdustustoimia esimerkiksi hallintoa kritisoineisiin toimittajiin ja ihmisoikeusaktivisteihin. Palestiinalaishallinnon presidentti Mahmoud Abbasin kausi päättyi vuonna 2009 ja hän on jatkanut presidenttinä toimimista Fatah-puolueensa johtaman PLO:n tuella, ilman demokraattista mandaattia. Palestiinalaisalueilla ei myöskään ole toimivaa lainsäädäntöelintä. Palestiinalaisalueiden vuonna 2006 valittu parlamentti (Palestinian Legislative Council, PLC) on käytännössä toimintakyvytön palestiinalaisten pääpuolueiden – Fatahin ja Hamasin – keskinäisen riitelyn ja Israelin Hamasiin kohdistamien vastatoimien seurauksena. Parlamentin kausi päättyi vuonna 2010 ja presidentti Abbas hajotti parlamentin virallisesti joulukuussa 2018.¹¹ Palestiinalaisen Palestinian Centre for Human Rights (PCHR) - ihmisoikeusjärjestön mukaan parlamentin hajottaminen merkitsi Palestiinan lainsäädäntöprosessin "romahtamista", jossa presidentti Abbas (ja tämän taustalla vaikuttavat PLO ja Fatah) on ottanut haltuunsa lainsäädäntövallan Länsirannan alueella.¹² Abbas määräsi lokakuussa 2019 uusien parlamenttivaalien valmistelun käynnistämisestä, mutta vaalien tarkasta ajankohdasta ei ollut vuoden lopulla varmuutta.¹³

YK:n erikoiskomitean vuoden 2019 kesäkuussa esittämän arvion mukaan Israelin viranomaiset olivat puhuneet entistä avoimemmin Länsirantaan kuuluvien alueiden pakkoliittämisestä Israeliin. Israelin siirtokuntien todetaan lisääntyneen vuoden 2019 kesäkuuhun tultaessa "massiivisesti" (ks. luku 6 alla) ja vaikuttavan samalla väkivallan lisääntymiseen ja pahentavan jo valmiiksi palestiinalaisväestöön kohdistuvia ihmisoikeusloukkauksia, kuten liikkumisvapauden puutetta, maan, veden ja muiden tärkeiden luonnonresurssien käytön rajoittamista sekä saasteiden ja jätteiden dumpppaamista.¹⁴ Yhdysvaltain hallinto ilmoitti 19.11.2019 antamassaan lausunnossa, ettei se pidä enää Israelin Länsirannalle perustamia siirtokuntia kansainvälisen oikeuden näkökulmasta laittomina.¹⁵ Presidentti Donald Trumpin hallinto julkisti tammikuun 2020 lopussa rauhansuunnitelman, joka mm. asettaisi Jerusalemin Israelin "jakamattomaksi" pääkaupungiksi ja hyväksyisi Jordanjoen laakson, joka muodostaa noin kolmanneksen miehitetyn Länsirannan alueista, liittämisen Israeliin.¹⁶

Israelin pitkäaikainen pääministeri Benjamin Netanjahu jatkaa pääministerinä Israelin 14.5.2020 nimitetyssä uudessa hallituksessa (vuorotellen pääministerin tehtävään hallituksen kauden puolivälissä astuvan Benny Gantzin kanssa). Pääministerinä jatkaessaan Netanjahu on ilmoittanut täyttävänsä vaalilupauksensa ainakin joidenkin Israelin siirtokuntien ja miehitetyn Länsirannan osien pakkoliittämisestä Israeliin. Netanjahun odotetaan tuovan pakkoliitoksen Israelin parlamentin käsiteltäväksi 1.7.2020.¹⁷ Vaikka pakkoliitetyn alueen laajuudesta ei ole varmuutta, se merkitsee Israelin ja Palestiinan välisen konfliktin siirtymistä

¹⁰ Special Committee on Israeli Practices 24.6.2019.

¹¹ Freedom House 2020 (Overview, A1, & A2).

¹² PCHR 1.4.2020, s. 17.

¹³ Freedom House 2020 (Overview, A1, & A2).

¹⁴ Special Committee on Israeli Practices 24.6.2019.

¹⁵ Amnesty International 18.2.2020, s. 32.

¹⁶ The Guardian/ Holmes, Taha, Balousha & McGreal 28.1.2020.

¹⁷ The Washington Post/ Hendrix, Gearan & Makhennet 13.5.2020.

uuteen vaiheeseen, joka edellyttää käytännössä kahden valtion mallista luopumista ja palestiinalaishallinnon aseman uudelleenmiettimistä.¹⁸

Presidentti Abbas ilmoitti 19.5.2020, etteivät Israelin ja palestiinalaishallinnon väliset sopimukset (esimerkiksi näiden välisestä turvallisuusyhteistyöstä) olisi pakkoliitossuunnitelmien seurauksena enää voimassa. Edeltävällä viikolla Jordanian kuningas Abdullah II ilmoitti pakkoliitossuunnitelmien olevan johtamassa "massiiviseen konfliktiin" Israelin ja Jordanian välillä.¹⁹ Syyskuussa 2019 Jordanian kuningas Abdullah II oli antanut lausunnon, jossa tämä totesi Länsirannan pakkoliitoksen merkitsevän kahden valtion mallin loppua ja uhkaavan myös Israelin Jordanian ja Egyptin kanssa solmimia rauhansopimuksia. Middle East Instituten tutkijan Osama Al-Sharifin mukaan pakkoliitos ja palestiinalaishallinnon mahdollinen romahtaminen saattaisivat myös johtaa Jordanian vastuiden lisääntymiseen miehitetyillä palestiinalaisalueilla ja asettaa kyseenalaiseksi Jordaniassa oleskelevien lähes 2 miljoonan palestiinalaispakolaisen aseman.²⁰

Useat lähteet uutisoivat 12.5.2020 tapauksesta, jossa Israelin armeijan sotilas sai surmansa kiven osuttua tätä päähän Jeninin lähellä sijaitsevassa kylässä toteutetun pidätysoperaation yhteydessä. Uutisissa välikohtaus ja väkivaltaisuuksien mahdollinen lisääntyminen yhdistettiin Israelin hallituksen pakkoliitossuunnitelmiin ja Yhdysvaltojen ulkoministeri Mike Pompeon keskiviikon 13.5.2020 Israelin vierailuun.²¹ The New York Timesin mukaan kyseessä oli ensimmäinen Israelin armeijan kuolonuhri elokuun 2019 jälkeen.²² Foreign Policyn 19.5.2020 julkaisemassa artikkelissa haastatellut israelilaiset turvallisuusasiantuntijat enteilivät Israelin pakkoliitospäätöksen johtavan myös tulevana kuukausina jännitteiden lisääntymiseen Länsirannan alueella.²³

Middle East Instituten 20.5.2020 julkaiseman artikkelin mukaan presidentti Abbasin 19.5. antama ilmoitus johtaisi laajimmillaan kaiken Israelin ja palestiinalaisalueiden välisen kanssakäymisen loppumiseen, palestiinalaisalueiden talouden ja yhteiskuntaelämän pysähtymiseen ja käytännössä myös palestiinalaishallinnon toiminnan päättymiseen. Artikkelin kirjoittanut Khaled Elgindy itse arvioi, että ilmoitus merkitsisi Israelin ja palestiinalaishallinnon välisen koordinaation rajallisempaa päättymistä esimerkiksi turvallisuusasioissa, joskin se saattaa johtaa Elgindyn mukaan Israelin vastatoimiin ja tilanteen vastavuoroiseen eskaloitumiseen.²⁴ YK:n Lähi-idän rauhanprosessin erityiskoordinaattori Nickolay Mladenov antoi Israelin pakkoliitossuunnitelmien ja presidentti Abbasin ilmoituksen seurauksena 20.5.2020 lausunnon, jossa tämä varoitti "tuhoisista yksipuolisista päätöksistä", määritteli suunnitellun pakkoliitoksen "kaikista vakavimmaksi kansainvälisen oikeuden loukkaukseksi" ja vaati Israelia luopumaan suunnitelmistaan.²⁵

¹⁸ Ks. esim.. ECFR/ Lovatt 14.5.2020.

¹⁹ Foreign Policy/ Zilber 19.5.2020.

²⁰ Al Sharif 4.5.2020.

²¹ Ks. esim. The New York Times/ Halbfinger 12.5.2020; Al Jazeera 12.5.2020.

²² The New York Times/ Halbfinger 12.5.2020.

²³ Foreign Policy/ Zilber 19.5.2020.

²⁴ Elgindy 20.5.2020.

²⁵ UN/ UNSC 20.5.2020.

2 Länsirannan alue

2.1 A-, B- ja C-alueet

Länsirannan alueella elää arviolta 2,9 miljoonaa (2 881 687) palestiinalaista, joukossa 828 328 palestiinalaispakolaista (tiedot vuodelta 2018). Tämän lisäksi Länsirannalla ja Itä-Jerusalemmissä elää noin 611 000 Israelin siirtokuntalaista, joista yli 212 000 Itä-Jerusalem ja noin 399 000 Länsirannan alueella.²⁶ Peace Now -kansalaisjärjestön mukaan Länsirannan alueella elää noin 427 800 siirtokuntalaista,²⁷ mikä poikkeaa jonkin verran YK:n humanitaaristen asioiden koordinaatiotoimiston (OCHA) arviosta. Länsiranta jaettiin vuoden 1995 Osloon II sopimuksessa kolmentyyppisiin alueisiin. Länsirannan palestiinalaisväestön tiiviisti asuttamat rakennetut alueet määriteltiin A- ja B-alueiksi, jotka luovutettiin virallisesti palestiinalaishallinnon hallintaan. Nämä alueet täplittävät Länsirantaa toisistaan erillisinä 165 saarekkeena, joiden alueella elää valtaosa Länsirannan palestiinalaisväestöstä. Näitä saarekkeitä ympäröivät alueet määriteltiin C-alueeksi.²⁸

A-alueen muodostavat (Itä-Jerusalemia lukuun ottamatta) kaikki Länsirannan merkittävät väestökeskukset, joissa palestiinalaishallinto on lähtökohtaisesti vastuussa siviili- ja turvallisuusasioista, mukaan lukien maanhallintaan ja suunnitteluun liittyvät asiat.²⁹ A-alueeseen kuuluvat (Gazan kaistaleen ohella) kaikki kahdeksan Länsirannan suurinta kuntaa, eli Ramallah, Jenin, Tulkarm, Nablus, Hebron, Bethlehem, Jeriko ja Qalqiliya. Joskin 20 prosenttia Hebronista on Israelin armeijan hallinnassa.³⁰ B-alueen muodostavat useimmat Länsirannan maaseudulla elävän palestiinalaisväestön asutuskeskukset, joissa palestiinalaishallinto on vastuussa siviiliasioista (mukaan lukien maankäytön hallintaan ja suunnitteluun liittyvät asiat). Näiden alueiden turvallisuus on lähtökohtaisesti palestiinalaishallinnon ja Israelin armeijan yhteisellä vastuulla, joskin Israelin armeijan katsotaan olevan tosiasiaa yksin vastuussa alueiden turvallisuusasioista.³¹

Monet tässä kyselyvastauksessa käsitellyistä turvallisuusvälikohtauksista ja oikeudenloukkauksista, esimerkiksi Israelin siirtokuntien laajentuminen ja tähän kehitykseen kytkeytyvät, siirtokuntalaisten palestiinalaisiin kohdistama väkivalta ovat tapahtuneet C-alueella. C-alue muodostaa yli 60 prosenttia Länsirannan maa-alasta ja alue on lähes täysin Israelin yksinvaltaisessa hallinnassa, Israelin vastatessa alueen lainvalvonnasta, alueelle pääsystä ja siellä liikkumisesta sekä maasuunnitteluun ja rakentamiseen liittyvistä asioista.³² OCHAN vuoden 2019 humanitaarisen atlaksen mukaan C-alueella elää noin 300 000 palestiinalaista.³³ Vuonna 2018 alueen työttömyysasteen arvioitiin olevan 20 prosenttia.³⁴ Alueella asuvien palestiinalaisten on käytännössä mahdotonta saada rakennuslupia, mikä estää asianmukaisen asumisen, infrastruktuurin ja elinkeinojen kehittämistä. Julkista maata on

²⁶ OCHA 1/2019, s. 1, 2.

²⁷ Tiedot saatavilla osoitteessa: <https://peacenow.org.il/en/settlements-watch/settlements-data/population> (käyty 19.5.2020).

²⁸ B'Tselem 11.11.2017a (päivitetty 6.2.2019).

²⁹ World Bank 2008, s. 2.

³⁰ FAO 2008, s. 1.

³¹ World Bank 2008, s. 2; vrt. FAO 2008, s. 1.

³² OCHA 1/2019a, s. 2.

³³ Vuoden 2013 Vulnerability Profile in Palestinian Communities Surveyn yhteydessä laadittu C-alueen väestöarvio ja muita aluetta koskevia yleistietoja löytyy osoitteesta: <https://public.tableau.com/profile/ocha.opt#!/vizhome/VPP2013MMay21N-Basic24/DashBasic> (käyty 11.5.2020).

³⁴ OCHA 1/2019a, s. 1.

allokoitu automaattisesti Israelin siirtokuntien ja Israelin armeijan harjoitustoiminnan käyttöön ja suurin osa palestiinalaisten yksityisestä maasta on kaavoitettu maanviljelysmaaksi, jossa rakentamista rajoitetaan ankarasti. Lisäksi Israelin hallinnon todetaan pyrkivän C-alueella myös sen asukkaisiin vaikuttavan "pakon ilmapiiriin" (ks. luku 5) luomiseen, mikä on johtanut pakkosiirtymisten riskin lisääntymiseen.³⁵

OCHAN vuoden 2019 tammikuussa julkaisemassa humanitaarisessa atlaksessa palestiinalaisalueiden osalta humanitaarisesti haavoittuvimmiksi alueiksi listataan Gazan kaista ja Länsirannan osalta C-alue, Itä-Jerusalem, Israelin ja Länsirannan välisen ns. Vihreän linjan ja Israelin Länsirannalle rakentaman muurin väliin jäivät alueet³⁶ sekä Israelin armeijan hallinnassa olevat 20 % Hebronin kaupungista (H2-alue, ks. luku 2.3).³⁷

2.2 Itä-Jerusalem

OCHAN tammikuussa 2019 julkaiseman humanitaarisen atlaksen mukaan Itä-Jerusalemiin alueella elää arviolta 320 000 palestiinalaista ja 212 000 israelilaista siirtokuntalaista.³⁸ Israelilainen ihmisoikeusjärjestö B'Tselemin 27.1.2019 päivitetyn katsauksen mukaan Itä-Jerusalemissa elää vähintään 370 000 palestiinalaista ja noin 209 000 siirtokuntalaista.³⁹ OCHAN mukaan Israel on antanut Itä-Jerusalemissa eläville palestiinalaisille Israelin "pysyvän asukkaan" ("permanent resident") statuksen, joka antaa näille muiden miehitettyjen palestiinalaisalueiden asukkaita suuremman liikkumisvapauden sekä mahdollisuuden sosiaaliturvamaksujen maksamiseen ja siten kuulumiseen terveys- ja sosiaaliturvan piiriin.⁴⁰ "Pysyvän asukkaan" status perustuu Israelin hallinnon vuonna 1995 omaksumaan politiikkaan, jossa statuksen säilyttäminen edellyttää Itä-Jerusalemissa asuvilta palestiinalaisilta päivittäisiä toimia statuksen ylläpitämiseksi (ns. "Center of Life" -politiikka).⁴¹ B'Tselemin mukaan "pysyvän asukkaan" status oikeuttaa Israelissa elämisen ja työskentelemisen, mutta se ei oikeuta esimerkiksi äänestämistä tai ehdolle asettumista Israelin kansallisissa vaaleissa. "Pysyvät asukkaat" joutuvat myös anomaan puolisolleen vastaavaa statusta perheenyhdistämisen kautta esimerkiksi tapauksessa, jossa puoliso on kotoisin Gazasta tai Länsirannalta. Israelin parlamentti Knesset hyväksyi heinäkuussa 2003 lain, joka estää ko. statuksen myöntämisen näiltä muilta palestiinalaisalueilta kotoisin olevalle puolisolle muissa kuin äärimmäisissä poikkeustapauksissa.⁴²

OCHAN tammikuussa 2019 julkaiseman humanitaarisen atlaksen mukaan monet Itä-Jerusalemiin palestiinalaiset ovat pakotetun siirtymisen (forcible displacement) vaarassa rakennusten tuhoamisen, siirtokuntalaisten toteuttamien häätöjen ja oleskelulupien kumoamisen seurauksena. Lisäksi Israelin toimien, kuten Itä-Jerusalemiin Länsirannasta erottavan muurin ja viranomaisten palestiinalaisilta liikkumiseen Itä-Jerusalemiin ja muiden palestiinalaisalueiden välillä vaatimien lupien todetaan katkaiseen suurelta osin Itä-

³⁵ OCHA 1/2019a, s. 18.

³⁶ OCHAN mukaan Israelin Länsirannalle rakentama muuri rajoittaa muurin ja vuonna 1949 rajatun aselepolinjan, eli ns. Vihreän linjan, välisellä alueella elävien palestiinalaisten pääsyä palveluihin, minkä lisäksi muurin poikki kulkeminen edellyttää "etukäteiskoordinointia", erityislupia ja tarkkaan rajattujen kauttakulkupisteiden käyttöä sellaisilta palestiinalaisilta, joiden elinkeinot (esim. viljelysmaat) sijaitsevat muurin toisella puolella. OCHA 1/2019a, s. 2.

³⁷ OCHA 1/2019a, s. 2.

³⁸ OCHA 1/2019a, s. 2.

³⁹ B'Tselem 11.11.2017b (27.1.2019).

⁴⁰ OCHA (päiväämätön).

⁴¹ Badil 4/2014, s. 24–25.

⁴² B'Tselem 11.11.2017b (27.1.2019).

Jerusalemien yhteydet muihin miehitettyihin palestiinalaisalueisiin.⁴³ B'Tselemin mukaan Israel on kohdellut Itä-Jerusalemossa eläviä palestiinalaisia "ei-toivottuina maahanmuuttajina" ja pyrkinyt järjestelmällisesti heidän häätämiseensä Itä-Jerusalemien alueelta. Järjestön mukaan Israel on pyrkinyt Itä-Jerusalemien demografian muuttamiseen esimerkiksi maiden pakkolounastuksen ja rakentamisrajoitusten, Itä-Jerusalemien ja muun Länsirannan välisten yhteyksien katkaisemisen sekä peruspalveluiden heikentämisen ja Itä-Jerusalemien palestiinalaiskaupunginosille allokoitujen määrärahojen vähäisyyden avulla.⁴⁴

2.3 Hebron (H2-alue)

OCHAN humanitaarisen atlaksen mukaan H2-alueella elää arviolta 33 000 palestiinalaista ja muutama sata Israelin siirtokuntalaista. Järjestön 20.2.2020 julkaisemassa raportissa H2-alueella elävien siirtokuntalaisten lukumääräksi tarkennetaan 700.⁴⁵ OCHA toteaa Israelin viranomaisten alueen "turvallisuuden" ylläpitämisellä perustelemien toimien muuttaneet H2-alueen "aavekaupungiksi". Toimien kerrotaan myös heikentävän alueen palestiinalaisten pääsyä palveluihin ja mahdollisuuksia elinkeinonsa harjoittamiseen.⁴⁶ Israelin viranomaisten vuonna 2015 käynnistämät lisätoimet olivat seurausta palestiinalaisten toteuttamista hyökkäyksistä (pääasiassa veitsi-iskuja). Iskujen seurauksena viranomaiset julistivat neljä siirtokuntayhteisöä (settlement compound) käsittävän alueen "suljetuksi sotilasalueeksi" ja ryhtyivät rajoittamaan sellaisten palestiinalaisten pääsyä alueelle, jotka eivät olleet rekisteröityneet alueen asukkaiksi. Lisäksi ajoneuvojen ja joissakin tapauksessa myös jalankulkijoiden pääsyä suljettua aluetta ympäröiville alueille rajoitettiin.⁴⁷

Arviolta 7 000 palestiinalaisen (noin 20 prosenttia H2-alueen väestöstä) raportoidaan asuvan Israelin sulkemalla alueella ja sitä ympäröivillä, niin ikään liikkumisrajoitusten piiriin kuuluvilla alueilla. OCHAN mukaan H2-alueen ja erityisesti sen liikkumisrajoitusten piiriin kuuluvien alueiden elinolosuhteet heikentyivät vuoden 2019 aikana. Olosuhteiden heikentymisen raportoidaan olevan seurausta siirtokuntalaisten toteuttamista hyökkäyksistä ja häirinnästä sekä Israelin asevoimien joukkojen kanssa syntyneistä hankauksista ja yhteenotoista, jotka vaikuttavat pääasiassa kouluikäisiin lapsiin.⁴⁸ Israelin viranomaisten todetaan tarttuneen joihinkin toimiin H2-alueelle pääsyn ja alueen elinolosuhteiden parantamiseksi. Palestiinalaisten liikkumisen todetaan kuitenkin olevan äärimmäisen rajoitettua ja ennustamatonta.⁴⁹

3 Länsirannan oikeusjärjestelmä

Human Rights Watchin marraskuussa 2019 julkaiseman, Israelin viranomaisten Länsirannan palestiinalaisväestöön kohdistamia oikeudenloukkauksia tarkastelevan raportin mukaan

⁴³ OCHA 1/2019a, s. 2.

⁴⁴ B'Tselem 11.11.2017b (27.1.2019).

⁴⁵ OCHA 20.2.2020.

⁴⁶ OCHA 1/2019a, s. 2.

⁴⁷ OCHA 20.2.2020.

⁴⁸ Vuonna 2019 Israelin joukot surmasivat H2-alueella OCHAN tietojen mukaan 1 ja haavoittivat 1 347 palestiinalaista. OCHA ei raportoi vuonna 2019 H2-alueella tapahtuneista iskuista, joissa palestiinalaiset olisivat tuottaneet vahinkoa israelilaisille tai näiden omaisuudelle. Tarkemmin, ks. OCHA 20.2.2020. Laajemmin Länsirannan turvallisuusvälikohtauksista, ks. luku 4.1 alla.

⁴⁹ OCHA 20.2.2020.

Israelin armeija on antanut satoja Länsirantaa koskevia määräyksiä (military orders) pian jo 53 vuotta jatkuneen miehityksen aikana. Nämä määräykset vaikuttavat monessa suhteessa Länsirannalla elävien palestiinalaisten elämään, säädelleen heidän liikkumisvapauttaan ja pääsyä veteen, maahan ja alueen luonnonvaroihin.⁵⁰

Human Rights Watchin mukaan Israelin armeijan Länsirannan hallitsemisessa käyttämät vuoden 1945 poikkeustilalaki sekä esim. keskeiset määräykset 101 ja 1651, jotka kriminalisoivat "vihamielisen järjestön" (hostile organisation) tukemisen ja "alueen viranomaisiin kohdistuvat rikkomukset" ("offenses against authorities of the Area") (tarkemmin, ks. alla) eivät ole riittävän selkeitä, jotta palestiinalaiset pystyisivät olemaan selvillä siitä, millaiset teot saattavat johtaa rikosoikeudellisiin seuraamuksiin ja noudattamaan käytöksellään lakia. Lisäksi määräysten merkityksiltään laajat sanavalinnat – kuten "lietsominen" ("incitement") tai "loukkaaminen" ("insulting") tekevät rikosten määritelmistä epämääräisiä ja laveita, mikä rajoittaa lähtökohtaisesti Länsirannan väestön oikeuksia.⁵¹

Israelin armeija aloitti Länsirannan miehityksen palauttamalla voimaan Iso-Britannian mandaattihallinnon aikaiset vuoden 1945 poikkeustilasäädökset (Defense Regulations). Poikkeustilasäädökset oikeuttivat kotien tuhoamisen, sensuurin, mielenosoitusten tukahduttamisen ja karkotukset. Ne myös mahdollistivat minkä tahansa paikallisten viranomaisten syrjäyttämiseen pyrkivän tai hallinnon vastaista "vihaa, halveksuntaa tai tyytymättömyyttä" levittävän järjestöjen kriminalisoimisen sekä henkilöiden pidättämisen ja syytteeseen asettamisen ko. järjestön jäsenyydestä, kokouksiin osallistumisesta, järjestöihin liittyvän materiaalin, tunnusten, varojen tai omaisuuden hallussapidosta tai ko. järjestön edustamisesta joko suoraan tai epäsuorasti (esim. kirjallisesti, suullisesti tai kantamalla järjestön tunnuksia).⁵²

Elokuussa 1967 Israelin armeija julkisti määräyksen nro. 101, joka kriminalisoi (yhdessä määräykseen myöhemmin tehtyjen muutosten kanssa) monet rauhanomaisen kokoontumisen muodot, esim. ilman armeijan lupaa missä tahansa ("poliittiseksi mielletävissä olevassa") tarkoituksessa järjestetyt yli 10 henkilön kokoontumiset, mielenosoitukset ja kulkueet. Määräyksen rikkomisesta säädettiin rangaistukseksi jopa 10 vuotta vankeutta ja/tai merkittävä sakkorangaistus. Määräyksessä kriminalisoitiin myös mm. luvattomien lippujen kantaminen, "poliittisesti merkityksellisen" aineiston painaminen tai julkaiseminen, "vihamielisten järjestöjen" ylistäminen tai tällaisiin järjestöihin identifioiduihin tekoihin ryhtyminen sekä poliittisten hymnien tai iskulauseiden esittäminen. Lisäksi Israelin armeijan sotilaskomentajalle (tai tämän edustajalle) annettiin valtuudet kahviloiden ja klubien kaltaisten julkisten kokoontumispaikkojen sulkemiseen, sulkemisajan riippuessa komentajan omasta harkinnasta. Vuoden 2010 toukokuussa annettu määräys 1651 (ns. rikoslaki) jatkoi "vihamielisille järjestöille" osoitetun tuen kriminalisointia. Määräys 1651 myös määrittelee joukon "alueen viranomaisiin kohdistuvia rikkomuksia", mutta se ei määrittele tarkemmin sitä, mikä lasketaan esim. viranomaiseen kohdistuvaksi "hyökkäykseksi" tai "loukkaukseksi".⁵³

Human Rights Watchin mukaan Länsirannan (Itä-Jerusalem pois lukien) asukkaita vastaan nostetut rikossyytteet käsitellään myös väkivallattoman toiminnan kuten puheiden ja mielenosoitustoiminnan tapauksessa sotilastuomioistuimissa, joissa langettavien tuomioiden

⁵⁰ Human Rights Watch 11/2019 s. 12.

⁵¹ Human Rights Watch 11/2019 s. 27–28.

⁵² Human Rights Watch 11/2019, s. 25–26.

⁵³ Human Rights Watch 11/2019, s. 26–27.

osuus on lähes 100 prosenttia^{54,55} OHCHR huomioi raporteissaan kahden rinnakkaisen oikeusjärjestelmän toiminnan Länsirannan alueella: Länsirannan palestiinalaisväestöä vastaan nostetut syytteet käsitellään Israelin armeijan valvoman sotilain mukaisesti sotilastuomioistuimissa, joissa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä ei taata asianmukaisella tavalla. Israelin siirtokuntalaisia vastaan nostetut syytteet taas käsitellään Israelin lakia noudattavissa siviilituomioistuimissa, joissa epäillyllä on sotilastuomioistuinta laajemmat menettelylliset ja substantiiviset takeet. OHCHR:n mukaan kahden rinnakkaisen oikeusjärjestelmän olemassaolo ja näiden kansalaisuuteen tai (etniseen) alkuperään nojautuva soveltamisperuste on lähtökohtaisen syrjivä. Tämän lisäksi se loukkaa periaatetta syytettyjen yhdenvertaisuudesta lain edessä ja siten näiden oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.⁵⁶

4 Israelin asevoimien toiminta

4.1 Turvallisuusvälikohtaukset

OCHAN kokoamien ja viimeksi 14.5.2020 päivitettyjen tilastojen mukaan Israelin asevoimat surmasivat Länsirannalla vuoden 2019 aikana 24 ja haavoittivat 3 523 palestiinalaista. Vuoden 2020 tammikuun ja toukokuun 11. päivän välisenä aikana Israelin asevoimat ovat surmanneet Länsirannalla 11 ja haavoittaneet 1 398 palestiinalaista.⁵⁷ Human Rights Watchin vuosiraportin mukaan vuonna 2019 Israelin viranomaiset epäonnistuivat suurelta osin saattamaan Länsirannan palestiinalaisväestöä vastaan liiallista voimaa käyttäneitä asevoimien joukkoja vastuuseen teoistaan. Lisäksi viranomaiset epäonnistuivat suurelta osin saattamaan teoistaan vastuuseen niitä siirtokuntalaisia, jotka olivat kohdistaneet hyökkäyksiä Länsirannan palestiinalaisväestöön ja tuhonneet tai vahingoittaneet palestiinalaisten koteja tai muuta omaisuutta (ks. luku 5).⁵⁸

OCHAN palestiinalaissiviilien tilannetta huhtikuussa ja toukokuussa 2020 käsittelevät raportit havainnollistavat Länsirannalla vuoden 2020 keväällä raportoituja turvallisuusvälikohtauksia. OCHAN 16.4.2020 julkaiseman raportin mukaan välikohtaukset ja niissä koituneet uhrin ovat vähentyneet jyrkästi palestiinalaisviranomaisten maaliskuun 2020 alussa COVID-19-pandemian torjumiseksi asettamien liikkumisrajoitusten ja Israelin joukkojen toteuttamien etsintä- ja pidätysoperaatioiden samanaikaisen vähentymisen seurauksena. Esimerkiksi tarkastelujakson 31.3.–13.4.2020 aikana etsintä- ja pidätysoperaatioita raportoitiin puolet vähemmän vuoden 2020 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna.⁵⁹ OCHAN 19.5.2020 julkaiseman, koronaviruspandemian hoitoa käsittelevän raportin mukaan jännitteet olisivat kuitenkin lisääntyneet Länsirannan alueella 12.–18.5.2020 välisenä aikana. Raportissa kahden palestiinalaisen ja yhden israelilaisen sotilaan (ks. luku 1) todetaan saaneen surmansa

---

⁵⁴ Human Rights Watch ja muut langettavien tuomioiden osuutta kommentoivat tahot viittaavat toimittaja Chaim Levinsonin Haaretzille marraskuussa 2011 laatimaan artikkeliin, jossa sotilastuomioistuinten todetaan altistavan palestiinalaiset epäoikeudenmukaisille oikeudenkäynneille.

⁵⁵ Human Rights Watch 2020.

⁵⁶ OHCHR 30.1.2020, s. 6.

⁵⁷ OCHA 14.5.2020.

⁵⁸ Human Rights Watch 2020.

⁵⁹ OCHA 16.4.2020.

Länsirannalla raportoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa.⁶⁰ Koronaviruspandemian vaikutuksia Länsirannan turvallisuustilanteeseen tarkastellaan tarkemmin alla luvussa 10.2.

Tarkastelujakson 31.3.–13.4.2020 aikana Israelin asevoimien joukot surmasivat miehitetyillä palestiinalaisalueilla yhden ja haavoittivat 15 palestiinalaista. Kuolonuhriin johtanut tapaus raportoitiin 1.4.2020, jolloin 22-vuotias palestiinalaismies kuoli 11.3. Beitan kylässä, Nablusin eteläpuolella järjestettyjen mielenosoitusten yhteydessä tapahtuneessa ampumisessa saamiinsa vammoihin. 12 palestiinalaista (joista 4 lapsia) loukkaantui Israelin joukkojen ja palestiinalaisten välisissä yhteenotoissa Länsirannan alueella. Loukkaantuneista 8 sai vammansa kyynelkaasun, 2 ampumisten ja 2 fyysisten pahoinpitelyiden seurauksena. Loukkaantuneista 5 (joista kaksi kyynelkaasua hengittäneitä lapsia) sai vammansa Itä-Jerusalemien Silwanin kaupunginosassa toteutetuissa kotietsinnöissä ja COVID-19-epidemiaan liittyvien liikkumisrajoitusten toimeenpanemisen yhteydessä. Palestiinalaisista 6 loukkaantui yhteenotoissa Burinin kylässä (Nablus) ja Kafr Qaddumin (Qalqiliya) viikoittaisissa mielenosoituksissa, joissa vastustetaan siirtokuntien laajentumista ja palestiinalaisille asetettuja liikkumisrajoituksia. Lisäksi Israelin joukot toteuttivat Länsirannalla 31.3.–13.4.2020 välisenä aikana 53 etsintä- ja pidätysoperaatiota, joissa pidätettiin 45 palestiinalaista. Puolet operaatioista ja noin 60 prosenttia kaikista pidätyksistä raportoitiin Itä-Jerusalemossa, 10 H2-alueella Hebronissa ja 9 Ramallahin maakunnassa.⁶¹

Tarkastelujakson 14.–27.4.2020 aikana Israelin joukot surmasivat miehitetyillä palestiinalaisalueilla yhden ja haavoittivat 40 palestiinalaista. Kuolonuhriin johtanut tapaus raportoitiin 22.4.2020, jolloin kolme israelilaista loukkaantui kahden palestiinalaisten Israelin tarkastuspisteisiin kohdistamassa päälleajossa (ramming attack) ja yksi iskun tekijöistä sai surmansa. 39 palestiinalaista haavoittui eri puolilla Länsirantaa raportoiduissa yhteenotoissa, 20 kyynelkaasun, 8 kumiluotien, 3 ampumisten ja 8 fyysisten pahoinpitelyiden seurauksena. Laajamittaisimmat yhteenotot, joissa loukkaantui 15 palestiinalaista, raportoitiin Ar Rihyan kylässä Hebronissa sen jälkeen, kun Israelin sotilasajoneuvo oli ajanut kylään. 7 palestiinalaista loukkaantui Wadi an Narin tarkastuspisteelle tehdyn päälleajon seurauksena Jerusalemien As Sawahira as Sharqiyen kylässä tehdyissä kotietsinnöissä. Kahta palestiinalaista ammuttiin kun nämä yrittivät tunkeutua muurin läpi Israelin alueelle Qalqiliyan lähellä. Yhtä palestiinalaista ammuttiin yhteenotoissa Kobarin kylän lähellä Ramallahissa. Muut loukkaantuneet saivat vammoja satunnaisissa yhteenotoissa Qalandiyan pakolaisleirillä (Jerusalem), Za'taran tarkastuspisteellä (Nablus), At Tuwanin kylän lähellä (Hebron) ja Qusran kylän lähellä (Nablus) sekä viikoittaisten mielenosoitusten yhteydessä Kafr Qaddumissa (Qalqiliya). Lisäksi Israelin joukot toteuttivat Länsirannalla 99 etsintä- ja pidätysoperaatiota, joiden yhteydessä pidätettiin yli 100 palestiinalaista. Valtaosa operaatioista (45) ja pidätyksistä (55) raportoitiin Itä-Jerusalemossa, 18 Hebronin maakunnassa ja 14 Ramallahin maakunnassa.⁶²

Tarkastelujakson 28.4.–11.5.2020 aikana Israelin joukot haavoittavat miehitetyillä palestiinalaisalueilla (Länsiranta ja Gaza) 62 palestiinalaista. Haavoittuneista palestiinalaisista 59 (joukossa 4 lasta) raportoitiin Länsirannan alueella. Näistä 35 sai hoitoa sisään hengitettyään kyynelkaasua, 13 ammuttiin, 8 ammuttiin kumiluodeilla ja 3 joutui fyysisen pahoinpitelyn kohteiksi. Kyynelkaasua hengittäneet olivat saaneet vammansa pääasiassa etsintä- ja pidätysoperaatioiden tai rangaistustarkoituksessa järjestettyjen talojen tuhoamisten yhteydessä. Ammutuista 9 oli taustaltaan Israelin puolelle töihin luvattomasti pyrkineitä palestiinalaismiehiä, jotka haavoittuivat Israelin Länsirannasta erottavan muurin läheisyydessä sattuneissa turvallisuusvälikohtauksissa Qalqiliyan ja Tulkarmin maakunnissa. Israelin

⁶⁰ OCHA 19.5.2020.

⁶¹ OCHA 16.4.2020.

⁶² OCHA 30.4.2020.

asevoimien joukkojen raportoidaan haavoittaneen ampumalla myös 3 lasta Al Fawwarin pakolaisleirin lähellä Hebronissa sen jälkeen, kun nämä olivat heitelleet israelilaisjoukkoja kivillä. Lisäksi yhtä lasta ammuttiin 'Aqbet Jaberin pakolaisleirin lähellä Jerikossa epäselvissä olosuhteissa. Kumiluotien ja fyysisten pahoinpitelyiden seurauksena haavoittuneet saivat vammansa Kafr Qaddumin kylän viikoittaisissa mielenosoituksissa Qalqiliyan maakunnassa tai Huwwaran ja Hamran tarkastuspisteillä Nablusissa sattuneissa yhteenotoissa.⁶³ Lisäksi Israelin joukot toteuttivat Länsirannalla 28.4–11.5.2020 välisenä aikana 87 etsintä- ja pidätysoperaatiota. Operaatioiden yhteydessä pidätettiin yli 100 palestiinalaista, joista 7 oli lapsia. OCHA toteaa, kuinka valtaosa operaatioista (41) toteutettiin aiempien viikkojen tavoin Itä-Jerusalemmissä ja erityisesti Al-'Isaqiyan naapurustossa, Hebronin maakunnassa (15) ja Tulkarmin maakunnassa (13).⁶⁴

4.2 Pidätykset

Human Rights Watchin mukaan Israelin armeija on käyttänyt antamiaan määräyksiä ja ennen miehitystä palestiinalaisalueilla voimassa ollutta lainsäädäntöä vuoden 1967 jälkeen satojen tuhansien Länsirannalla elävien palestiinalaisten vangitsemiseen eripituisiksi ajanjaksoiksi. Israelin vankeinhoitolaitoksen antamien tietojen mukaan maan viranomaiset pitivät 31.10.2019 pidätettyinä 4 391 Länsirannan palestiinalaista "turvallisuuteen" liittyvien rikosten perusteella. Pidätettyjen joukossa oli 458 henkilöä, jotka oli otettu säilöön (administrative detention) salatun todistusaineiston perusteella ilman syytettä tai oikeudenkäyntiä.⁶⁵

Amnesty Internationalin vuoden 2019 tilannetta Lähi-idässä käsittelevän raportin mukaan Israelin viranomaiset toteuttivat vuoden 2019 aikana Länsirannalla satoja pidätysoperaatioita, jotka toteutettiin tavanomaisesti yöaikaan järjestettyinä kotietsintöinä.⁶⁶ Human Rights Watchin vuosiraportissa raportissa käytettyjen Israelin vankilalaitoksen lukujen mukaan Israelin viranomaisten pidättäminä oli 31.10.2019 yhteensä 4 731 palestiinalaista, jotka oli pidätetty "turvallisuuteen" liittyvien rikosten perusteella. Näistä pidätetyistä 2 840 oli tuomittu rikoksistaan vankeusrangaistukseen, 1 061 oli tutkintavankeudessa ja 460 oli otettu säilöön salaisen todistusaineiston perusteella ilman syytettä tai oikeudenkäyntiä.⁶⁷ Amnesty Internationalin mukaan monet pidätetyistä ja vangituista Länsirannan (ja Gazan) palestiinalaisista on sijoitettu Israelin maaperällä sijaitseviin vankiloihin, mikä esimerkiksi tekee perhevierailujen järjestelyistä perheille monimutkaisia ja loukkaa kansainvälistä humanitaarista oikeutta, jonka mukaan miehitetyn alueen asukasta ei saisi siirtää ko. alueen ulkopuolelle ja miehittäjävaltion maaperälle.⁶⁸

Amnesty Internationalin mukaan Israelin sotilaat, poliisi ja turvallisuusviranomaiset jatkoivat vuonna 2019 pidätettyjen palestiinalaisten, ja myös pidätettyjen palestiinalaislasten, kiduttamista ja muuta huonoa kohtelua. Amnestyn tietoon tulleissa tapauksissa henkilöitä olisi hakattu, läimäytelty, kahlittu kipua aiheuttavalla tavalla, altistettu unenpuutteelle, asetettu rasitusta aiheuttaviin asentoihin ja uhkailtu. Myös jopa kuukausia jatkuvaa eristysvankeutta käytettiin yleisesti rankaisukeinona. Amnesty raportoi 4 palestiinalaisen kuolleen pidätyksen aikana, väitetysti kidutuksen ja muun huonon kohtelun seurauksena. Amnestyn mukaan

---

⁶³ OCHA 14.5.2020.

⁶⁴ OCHA 14.5.2020.

⁶⁵ Human Rights Watch 11/2019, s. 12.

⁶⁶ Amnesty International 18.2.2020, s. 33.

⁶⁷ Human Rights Watch 2020.

⁶⁸ Amnesty International 18.2.2020, s. 33.

kidutukseen tai muuhun huonoon kohteluun syylistymisestä ei koitunut viranomaisille oikeudellisia seuraamuksia.⁶⁹

4.3 Alaikäisten pidätykset

YK:n erikoiskomitean mukaan useammat organisaatiot ovat raportoineet komitealle Länsirannalla toteutetuista, lasten pidättämiseen johtaneista yöllisistä kotietsinnöistä. Erikoiskomitean mukaan pidätyksillä oli vakavia seurauksia lasten hyvinvoinnille ja oikeuksille. Kotietsinnöissä pidätetyt lapset on viety usein tuntemattomaan paikkaan, heitä on pidetty sotilasajoneuvoissa ja altistettu kuulustelujen aikana uhkailulle ja sanalliselle väkivallalle. Joissakin tapauksissa lapset on pakotettu allekirjoittamaan tunnustuksia (ilman asianajajan läsnäoloa) hepreaksi, eli kielellä jota nämä eivät ymmärrä.⁷⁰

YK:n erikoiskomitealle annettujen todistusten mukaan Israelin asevoimien sotilaskoneiston pidättämänä olisi keskimäärin minä tahansa valittuna ajanhetkenä yli 300 lasta. Valtaosaa lapsista on pidätettyinä lieviä lainrikkomuksista, kuten kivien heittelyyn ja sosiaalisessa mediassa julkaistuihin päivityksiin liittyvistä rikkomuksista. Erikoiskomitean mukaan Israelin toiminta loukkaa lasten oikeuksien sopimuksen artiklaa 37, joka edellyttää valtioita käyttämään lapsiin kohdistuvia pidätyksiä viimeisenä mahdollisena keinona.⁷¹

Human Rights Watchin ja Amnesty Internationalin vuosiraporteissa raportoitujen pidätettyjen palestiinalaislasten lukumäärä on jonkin verran erikoiskomitean arviota alhaisempi. Human Rights Watchin vuotta 2019 tarkastelevan raportin mukaan Israelin viranomaisten pidättäminä oli 31.8.2019 tultaessa yhteensä 185 palestiinalaislasta, joista monet oli pidätetty epäilyinä sotalaissa määritellyistä rikoksista, tavallisimmin kivillä heittämisestä. Israelin todetaan kieltäneen Länsirannalla pidätetyiltä tai kiinni otetuilta lapsilta israelilaislapsille tarjolla olevat oikeudelliset suojakeinot, kuten suojan yöaikaan tapahtuvia pidätyksiä tai ilman huoltajan läsnäoloa tapahtuvia kuulusteluja vastaan. Israelin joukkojen todetaan myös kohdistaneen lapsiin usein tarpeetonta voimaa pidätysten yhteydessä ja pahoinpidelleen kiinniotettuja lapsia fyysisesti.⁷² Amnesty Internationalin vuoden 2019 ihmisoikeustilannetta Lähi-idässä tarkastelevan raportin mukaan Israelin vankiloissa oli 30.11.2019 tultaessa 182 palestiinalaislasta, joista 2 otettuina säilöön. Amnestyn lähteenä käyttämän Defence for Children International-Palestine -kansalaisjärjestön mukaan Israelin viranomaiset kuulustelivat lapsia ilman näiden vanhempien läsnäoloa ja pitivät heitä vangittuina aikuisille tarkoitetuissa vankiloissa.⁷³

5 Israelin hallinnon kaavoitus- ja suunnittelupolitiikka

OHCHR:n 30.1.2020 julkaiseman raportin mukaan Israelin Länsirannan C-alueella ja Itä-Jerusalemossa harjoittama kaavoitus- ja suunnittelupolitiikka on syrjivää ja epäyhteensopivaa kansainvälisen oikeuden vaatimusten kanssa. Israelin viranomaisten kaavoitus- ja suunnittelupolitiikka on tehnyt rakennuslupien hankkimisen palestiinalaisille lähes mahdottomaksi. Tämän vuoksi palestiinalaisilla ei ole käytännössä vaihtoehtoja luvattomalle rakentamiselle, mikä altistaa nämä rakennusten tuhoamiselle ja tuhoamisten uhan

⁶⁹ Amnesty International 18.2.2020, s. 33.

⁷⁰ Special Committee on Israeli Practices 24.6.2019.

⁷¹ Special Committee on Israeli Practices 24.6.2019.

⁷² Human Rights Watch 2020.

⁷³ Amnesty International 18.2.2020, s. 33.

synnyttämälle "pakon ilmapiirille" (coercive environment).⁷⁴ OHCHR:n käyttämä pakon ilmapiirin käsite on kytköksissä "pakkosiirtymisen" (forcible transfer) käsitteeseen (ks. luku 5.2 alla). OHCHR:n määritelmän mukaan pakkosiirtyminen "ei välttämättä edellytä suoraa fyysisen voiman käyttöä, sillä se voi olla seurausta epäsuorista keinoista, jotka luovat pakon ilmapiirin, jossa ihmiset ovat pakotettuja poistumaan vasten omaa tahtoaan."⁷⁵

Myös Human Rights Watchin vuosiraportin mukaan Israelin valtio on tehnyt rakennuslupan hankkimisen lähes mahdottomaksi C-alueella tai Itä-Jerusalemossa asuville palestiinalaisille. Israelin viranomaisten myöntämien rakennuslupien hankkimisen vaikeus on saanut monet palestiinalaiset rakentamaan koteja ja liikerakennuksia, jotka ovat luvattoman luonteensa takia jatkuvassa tuhoamisvaarassa tai vaarassa joutua Israelin viranomaisten takavarikoimiksi. Human Rights Watchin mukaan valtaosa Israelin viranomaisten vuonna 2019 tuhoamista palestiinalaiskodeista oli rakennettu ilman rakennuslupaa. Human Rights Watchin mukaan Israelin viranomaiset jatkoivat vuonna 2019 myös sellaisten palestiinalaisperheiden kotien tuhoamista, joiden jäsenten väitettiin syyllistyneen israelilaisiin kohdistuviin hyökkäyksiin. Human Rights Watch toteaa tällaisten kostoiskujen loukkaavan väestön kollektiivisen rankaisemisen kieltävää kansainvälistä oikeutta.⁷⁶ Human Rights Watch julkaisi 12.5.2020 raportin, jossa järjestö toteaa Israelin hallituksen politiikan, jossa palestiinalaisyhteisöt ajetaan israelilaisyhteisöjen (ja siirtokuntien) laajentamisella entistä ahtaammalle ("policy of boxing"), koskevan Länsirannan ja Gazan kaistan lisäksi myös Israelin alueella eläviä palestiinalaisyhteisöjä.⁷⁷

5.1 Rakennusten tuhoamiset

OHCHR tukeutuu OCHAN tietoihin, joiden mukaan tarkastelujakson 1.11.2018–31.10.2019 aikana Länsirannalla ja Itä-Jerusalemossa tuhottiin 599 palestiinalaisten omistamaa rakennusta ja ajettiin pois kodeistaan yhteensä 756 henkilöä (joukossa 357 lasta), vastaavien lukujen ollessa edellisellä tarkastelujaksolla (marraskuu 2017–lokakuu 2018) 403 rakennusta ja 453 henkilöä. Marraskuusta 2018 lokakuuhun 2019 ulottuvalla tarkastelujaksolla 58 prosenttia rakennuksista tuhottiin C-alueella ja 38 prosenttia Itä-Jerusalemien alueella.⁷⁸

OCHAN mukaan Israelin viranomaiset tuhosivat vuonna 2019 C-alueella 393, Itä-Jerusalemossa 203 ja A ja B -alueilla 25 kiinteistöä. Tuhoamisten seurauksena kodeistaan joutui pakenemaan C-alueella 507, Itä-Jerusalemossa 347 ja A ja B -alueilla 60 palestiinalaista. Vuoden 2020 tammikuun ja toukokuun 11. päivän välisenä aikana Israelin viranomaiset ovat tuhonneet C-alueella 119, Itä-Jerusalemien alueella 48 ja A ja B -alueilla 5 kiinteistöä. C-alueella kodeistaan on joutunut pakenemaan 98, Itä-Jerusalemossa 91 ja A ja B -alueilla 15 palestiinalaista.⁷⁹

Palestiinalaisen ihmisoikeusjärjestö Al Haqin talojen tuhoamisia koskevat luvut eroavat hieman OCHAN vastaavista. Al Haqin mukaan Israelin joukot tuhosivat miehitetyillä palestiinalaisalueilla vuonna 2019 yhteensä 362 yksityistä tai julkista rakennusta. Tuhotuista rakennuksista 180 oli palestiinalaisten koteja, joista 170 tuhottiin sen perusteella, että ne oli

⁷⁴ OHCHR 30.1.2020, s. 6–7.

⁷⁵ Määritelmä on omaksuttu Jugoslavian sotarikostuomioistuimelta (ICTY). OHCHR 31.1.2020, s. 8.

⁷⁶ Human Rights Watch 2020.

⁷⁷ Tarkemmin, ks. Human Rights Watch 12.5.2020.

⁷⁸ OHCHR 30.1.2020, s. 6–7.

⁷⁹ OCHA 14.5.2020.

rakennettu ilman rakennuslupaa, ja 10 rangaistustarkoituksessa⁸⁰. Tuhotuista kodeista 64 sijaitsi Itä-Jerusalemossa, 97 C-alueella, 9 B-alueella ja 10 A-alueella. Kotien tuhoamisen perusteella 669 palestiinalaisen raportoidaan joutuneen pakenemaan kodeistaan. Al Haqin mukaan tuhottuja koteja raportoitii vuonna 2019 merkittävästi enemmän kuin vuonna 2018, jolloin niitä raportoitii 126 (kasvua 42,8 prosenttia).⁸¹

5.2 Pakkosiirtymiset

Talojen tuhoamiset ovat altistaneet Länsirannan palestiinalaisia pakkosiirtymisille, joiden yhteydessä he ovat Israelin viranomaisten ja siirtokuntalaisten toimintaan liittyvien epäsuorien tekijöiden seurauksena pakotettuja poistumaan vasten omaa tahtoaan (ks. määritelmä edellä). OCHAN tammikuussa 2019 julkaiseman, pakkosiirtymisten uhan alla eläviä palestiinalaisia beduiinyhteisöjä tarkastelevan katsauksen mukaan monet beduiineista elävät pakkosiirtymisten uhan alla miehitetyn Länsirannan alueella. Uhan todetaan koskevan erityisesti C-alueen, Itä-Jerusalem ja Hebronin kaupungin siirtokunta-alueen (H2) palestiinalaisväestöä. OCHAN mukaan Israelin tietyt politiikkatoimet ja tietyt alueita koskevat käytännöt luovat em. alueilla pakon ilmapiiriin, joka lisää palestiinalaisyhteisöjen keskuudessa painetta siirtyä pois näiden asuinalueilta.⁸² OCHA mainitsee Länsirannan palestiinalaisväestön osalta yleisesti seuraavat siirtymispainetta lisäävät tekijät: kotien, koulujen ja elinkeinojen tuhoaminen tai tätä koskeva uhka, pakkohäädöt, pääsyn estäminen palveluiden piiriin, viljely- ja laidunmaille pääsyä koskevat rajoitukset, väkivaltaisesti käyttäytyvien siirtokuntalaisten toimintaa koskeva heikko lainvalvonta, palestiinalaisten "uudelleensijoittamista" koskevien suunnitelmien esillä pitäminen ja oleskeluoikeuksien peruminen.⁸³

Myös OHCHR:n tammikuussa 2020 julkaisemassa raportissa pakkosiirtymisten todetaan olevan seurausta Israelin politiikkatoimista ja käytännöistä – ja näiden rinnalla tapahtuvasta siirtokuntien laajenemisesta – C-alueen, Itä-Jerusalem ja Hebronin (H2) alueella. Raportin mukaan pakon ilmapiiriin vaikutukset yksiköihin ja yhteisöihin ovat kaikissa tapauksissa erityisiä ja riippuvaisia heidän olosuhteistaan ja kokemuksistaan.⁸⁴

OHCHR:n raportissa tarkastellaan myös ko. alueiden aluekohtaisia tekijöitä. C-alueen osalta siirtymispainetta lisäävinä tekijöinä mainitaan laitton ja syrjivä kaavoitus- ja suunnittelupolitiikka, jossa 70 prosenttia C-alueesta on allokoitu pelkästään israelilaisten käyttöön, ja tähän liittyvä talojen tuhoamisen uhka, Israelin suunnitelmat kokonaisten palestiinalaisyhteisöjen uudelleensijoittamiseksi (ja aiempien karkotusten historia), altistuminen sotaharjoituksille Israelin "ampuma-alueiksi" määrittelemillä alueilla ja niiden ympäristössä, Israelin joukkojen ja viranomaisten toteuttama uhkailu ja häirintä sekä siirtokuntalaisten väkivalta, johon syylistyneitä ei pääsääntöisesti rangaista. OCHAN mukaan yksikin edellä mainituista tekijöistä saattaa riittää pakon ilmapiiriin luomiseen. Siirtokuntalaisten väkivallan raportoidaan luovan painetta myös sellaisissa A- ja B-alueiden osissa, jotka sijaitsevat siirtokuntien läheisyydessä, ja sen raportoidaan olevan keino Israelin vallan ulottamiseen näille palestiinalaishallinnon virallisesti kontrolloimille alueille.⁸⁵ Myös Itä-Jerusalemossa Israelin

⁸⁰ Rangaistustarkoituksessa tuhotuista kodeista 2 sijaitsi Hebronin kaupungissa, 4 Beit Kahilissa (Hebronin maakunnassa), 1 Yattassa (Hebron), 1 Kobarissa (Ramallah), ja 1 Al-Bireh'issa.

⁸¹ Al Haq 4.2.2020.

⁸² OCHA 1/2019b.

⁸³ OCHA 1/2019b.

⁸⁴ OHCHR 30.1.2020, s. 9.

⁸⁵ OHCHR 30.1.2020, s. 12–13.

kaavoitus- ja suunnittelupolitiikkaa kuvataan lähtökohtaisen syrjiväksi ja pakkosiirtymisten kannalta keskeiseksi tekijäksi.⁸⁶ Israelin Hebronissa kontrolloiman H2-alueen kohdalla Israelin aluetta koskevien politiikkatoimien (ks. edellä) todetaan vaikuttavan hyvin negatiivisesti alueella elävien palestiinalaisten ihmisoikeuksiin mm. näiden henkilökohtaisen turvallisuuden, perhe-elämän ja liikkumisenvapauden sekä elinkeinojen harjoittamiseen, koulutukseen, terveyspalveluihin ja oikeudellisiin palveluihin pääsyn osalta.⁸⁷

6 Siirtokunnat

Israelilaisten Länsirannalle perustamien siirtokuntien tilannetta seuraavan Peace Now -kansalaisjärjestön mukaan Länsirannalla on 132 virallista Israelin valtion virallisesti hyväksymää siirtokuntaa ja 124 Israelin lainsäädännön näkökulmasta laitonta siirtokuntaa tai ns. "etuvartiota" (outpost⁸⁸) (tarkemmin, ks. alla). Arviot Länsirannan alueella elävien siirtokuntalaisten väärästä vaihtelevat vajaan 400 000 ja 430 000 välillä (ks. luku 2.1). OHCHR:n 30.1.2019 julkaiseman, Israelin siirtokuntia koskevan raportin mukaan Israelin siirtokuntahankkeet jatkuivat Länsirannalla ja Itä-Jerusalemossa laantumatta raportin tarkastelujakson (1.11.2017–31.10.2018) aikana. OHCHR:n mukaan siirtokuntien suunnittelu jatkui raportin tarkastelujakson aikana kovaa tahtia ja suunnitelmat 6 300 asumisyksikön (housing unit) rakentamisesta etenivät varsinaiseen rakennusvaiheeseen C-alueella ja Itä-Jerusalemossa. Asumisyksiköistä noin 5 300 on suunnitteilla C-alueelle ja näistä noin 2 300 oli edennyt lupaprosessin viimeiseen vaiheeseen. Siirtokuntalaisten asuntorakentamisen raportoidaan kuitenkin vähentyneen C-alueella ja Itä-Jerusalemossa edellisen tarkastelujakson (marraskuu 2016–lokakuu 2017) korkeisiin lukuihin verrattuna, jolloin rakentamisvaiheeseen eteni noin 10 000 asumisyksikköä.⁸⁹

OHCHR:n 30.1.2020 julkaiseman, tarkastelujaksoa 1.11.2018–31.10.2019 käsittelevän raportin mukaan Israelin siirtokuntien laajeneminen on kiihtynyt uudelleen Länsirannan ja Itä-Jerusalemossa alueella. Länsirannalla edistettyjen siirtokuntien rakennushankkeiden määrän raportoidaan yli kaksinkertaistuneen edelliseen tarkastelujaksoon verrattuna: yhteensä noin 13 600 asumisyksiköstä 11 600 on suunnitteilla C-alueelle ja 2000 Itä-Jerusalemiin.⁹⁰ Siirtokuntien jatkuvasta laajentumisesta huolimatta jotkin OHCHR:n tammikuussa 2020 raportoimat, siirtokuntahankkeiden edistymistä kuvaavat luvut ovat huomattavasti pienempiä kuin edellisen tarkastelujakson (marraskuu 2017–lokakuu 2018) aikana: Israelin viranomaisten raportoidaan järjestäneen marraskuun 2018 ja lokakuun 2019 välisen tarkastelujakson aikana tarjouskilpailun noin uuden 1 300 asunnon rakentamisesta C-alueen siirtokuntiin, siinä missä niitä järjestettiin edellisen tarkastelujakson aikana noin 3 500. OHCHR:n kokoamien viranomaistietojen mukaan C-alueella aloitettiin marraskuun 2018 ja syyskuun 2019 yhteensä 1 504 asumisyksikön varsinaisen rakentaminen, siinä missä edellisellä jaksolla vastaava luku oli 2 014. Itä-Jerusalemossa uusien asumisyksiköiden rakennushankkeista

---

⁸⁶ OHCHR 30.1.2020, s. 9.

⁸⁷ OHCHR 30.1.2020, s. 10.

⁸⁸ OHCHR määrittelee "etuvartiot" luvattomiksi siirtokunniksi, jotka ovat laittomia sekä Israelin lainsäädännön että kansainvälisen oikeuden näkökulmasta. OHCHR 30.1.2020, s. 2 n2. Tässä raportissa näistä siirtokunnista käytetään selkeyden vuoksi pääsääntöisesti termiä "laitton siirtokunta".

⁸⁹ OHCHR 30.1.2019, s. 2–3.

⁹⁰ OHCHR 30.1.2020, s. 2, 3.

järjestettyjen tarjouskilpailujen määrän raportoidaan pysyneen samana (noin 600) molempien tarkastelujaksojen aikana.⁹¹

Human Rights Watchin mukaan Israelin hallinto jatkoi vuonna 2019 kansainvälisen humanitaarisen oikeuden näkökulmasta laitonta käytäntöä, jossa se mahdollistaa Israelin kansalaisten kuljetukset miehitetyn Länsirannan siirtokuntiin. Israel on jatkanut turvallisuuden ja hallinnollisten palveluiden, asumisen, koulutuksen ja terveydenhuollon edellyttämän infrastruktuurin tarjoamista niille yli 642 867 siirtokuntalaiselle, jotka elävät Länsirannan (ja Itä-Jerusalem) alueelle perustetuissa laittomissa siirtokunnissa.⁹² OHCHR:n mukaan Länsirannalle asettuneet siirtokuntalaiset ovat saaneet jo vuosikymmeniä erilaisia taloudellisia ja muita kannustimia. Israelin hallituksen todetaan toteuttaneen laajoja infrastruktuurihankkeita siirtokuntalaisten liikkumisen helpottamiseksi.⁹³

OHCHR raportoi 30.1.2020 myös laittomien siirtokuntien rakentamisen, palestiinalaisten omaisuuden tuhoamisen ja tästä seuranneiden siirtymisten (displacement) sekä siirtokuntalaisten tekemän väkivallan jatkuneen nopealla tahdilla (ks. luku 6.1 alla).⁹⁴ OHCHR:n mukaan laittomien siirtokuntien rakentaminen on lisääntynyt tammikuuta 2019 edeltävien kahden vuoden aikana merkittävästi. Marraskuun 2018 ja lokakuun 2019 välisen tarkastelujakson aikana Israelin siirtokuntalaisten raportoidaan perustaneen 12 uutta laitonta siirtokuntaa ja edellisen tarkastelujakson (marraskuu 2017–lokakuu 2018) aikana 11 laitonta siirtokuntaa siinä missä edellisten 10 vuoden aikana laittomia siirtokuntia perustettiin keskimäärin vain 1,7 per vuosi. Valtaosan marraskuun 2018 ja lokakuun 2019 välisenä aikana perustetuista uusista laittomista siirtokunnista todetaan perustuneen (edellisten vuosien tavoin) siirtokuntalaisten maanviljelyyn ja karjankasvatukseen. OHCHR:n mukaan laittomien siirtokuntien perustaminen vaikuttaa olevan osa Israelin valtion virallista politiikkaa, jossa maan viranomaiset kannustavat palestiinalaisten maiden haltuunottoa siirtokuntalaisten toteuttamien maataloushankkeiden välityksellä.⁹⁵

Israelin korkein oikeus antoi 30.6.2019 hyväksyntänsä Israelin asevoimien käskylle numero 1789, jolla Israel perusti "siviilihallinnon" ("civil service administration") kontrolloimansa Hebronin H2-alueen siirtokuntalaisille. OHCHR:n mukaan kyseisellä "siviilihallinnolla" on esimerkiksi valtuudet omaisuuden hankkimiseen ja siten kyky siirtokuntalaisten läsnäolon vahvistamiseen Hebronissa. 26.8.2019 Israelin puolustusministeriön lakiasioista vastaava johtaja (Legal Adviser General) antoi lausunnon, jossa sallitaan uuden siirtokunnan rakentaminen H2 tukkutorin (wholesale market complex) alueelle.⁹⁶

Israelin hallitus antoi 15.9.2019 hyväksyntänsä *ex post facto* Jordanjoen laaksossa – vain 650 metrin päässä A-alueeseen kuuluvasta Jerikon kaupungista – sijaitsevalle Mevo'ot Jerikon "etuvartiolle", jota pidettiin aiemmin myös Israelin lainsäädännön näkökulmasta laittomana.⁹⁷ OHCHR:n mukaan hyväksyntä laillisti "etuvartion" jo olemassa olevat asumisyksiköt ja samalla uusien asuntojen rakentamisen siirtokunnan alueelle.⁹⁸ Human Rights Watchin mukaan

---

⁹¹ OHCHR 30.1.2020, s. 3.

⁹² Human Rights Watch 2020.

⁹³ OHCHR 30.1.2020, s.

⁹⁴ OHCHR 30.1.2020, s. 2.

⁹⁵ OHCHR 30.1.2020, s. 3.

⁹⁶ OHCHR 30.1.2020, s. 4.

⁹⁷ OHCHR 30.1.2020, s. 3; Human Rights Watch 2020.

⁹⁸ OHCHR 30.1.2020, s. 3.

hyväksyntä annettiin vain päiviä sen jälkeen, kun pääministeri Benjamin Netanjahu oli antanut vaalilupauksen Jordanjoen laakson alueen liittämisestä Israeliin.⁹⁹

6.1 Siirtokuntalaisten väkivaltaisuuDET

OCHAN mukaan Israelin siirtokuntalaisten palestiinalaisiin ja näiden omaisuuteen kohdistama väkivalta on pitkäaikainen huolenaihe, joka on heikentänyt palestiinalaisten fyysistä turvallisuutta ja elinkeinomahdollisuuksia. OCHAN mukaan väkivallan ilmenemismuotoja ovat olleet esimerkiksi palestiinalaisyhteisöihin kohdistuvat hyökkäykset, pahoinpitelyt ja ampumiset, ajoneuvojen ja kotien kivittäminen, viljelyspuiden ja muun omaisuuden vandalisoiminen ja maiden anastaminen. Israelin viranomaisten oikeusvaltioperiaatteen ylläpitämisessä on ollut aukkoja, minkä katsotaan vaikuttaneen siirtokuntalaisten väkivallan pysymiseen korkealla tasolla. Israelin viranomaisten todetaan myös antaneen virallisen tukensa palestiinalaisten maiden laittomille haltuunotoille, mikä on mahdollistanut laittomien siirtokuntien lisääntymisen ja näistä käsin palestiinalaisiin kohdistuvat hyökkäykset. Israelin siirtokuntalaiset ovat joutuneet säännöllisesti myös palestiinalaisten iskujen kohteiksi ja jotkin siirtokuntalaisten hyökkäykset ovat olleet palestiinalaisten hyökkäysten laukaisemia kostoiskuja.¹⁰⁰

OHCHR:n mukaan väkivaltaiset siirtokuntalaiset ja palestiinalaisten yksityisiä maaomistuksia haltuun ottaneet henkilöt ovat pystyneet toimimaan yleisessä rankaisemattomuuden ilmapiirissä, joskin yksittäisissä tapauksissa on osoitettu pyrkimystä saattaa tekoihin syyllistyneitä vastuuseen tekemisistään. Israelin oikeusministeriön vuoden 2019 elokuussa julkaisemassa raportissa listataan OHCHR:n mukaan yhteensä 118 tutkintaa siirtokuntalaisten palestiinalaisiin tammikuun 2017 ja kesäkuun 2019 välillä kohdistamista rikoksista. Mainittuna ajanjaksona siirtokuntalaisten tekemiä rikoksia koskevista tutkimuksista 11 johti syytteiden nostamiseen ja näistä 2 päättyi oikeuden käsittelyyn. Kumpikaan käsittelyistä ei päättynyt langettavaan tuomioon. OHCHR:n mukaan saatavilla ei ollut tietoa palestiinalaisten Israelin viranomaisille tekemistä rikosilmoituksista. OCHAN kerrotaan saaneen tammikuun 2017 ja kesäkuun 2019 välisenä aikana tiedon yhteensä 559 tapauksesta, jossa siirtokuntalaiset olisivat kohdistaneet hyökkäyksiä palestiinalaisväestöön.¹⁰¹

OHCHR:n 30.1.2020 julkaiseman raportin tarkastelujakson aikana (1.11.2018–31.10.2019) Israelin joukot olivat paikalla lukuisissa tapauksissa, joissa siirtokuntalaiset kohdistivat häiriköintiä tai hyökkäyksiä Länsirannan palestiinalaisväestöön. Israelin joukot eivät kuitenkaan ryhtyneet minkäänlaisiin toimiin palestiinalaisten suojelemiseksi vaan joissakin tapauksissa jopa osallistuivat aktiivisesti siirtokuntalaisten rinnalla palestiinalaisiin kohdistuviin hyökkäyksiin. Joissakin tapauksissa Israelin joukot myös pidättivät palestiinalaisia joko hyökkäysten aikana tai niiden jälkiselvittelyn yhteydessä sen perusteella, että pidätetyt olivat reagoineet siirtokuntalaisten hyökkäyksiin esimerkiksi heittelemällä kiviä.¹⁰²

OHCHR totesi jo tammikuussa 2019 julkaisemassaan raportissa siirtokuntalaisten toteuttamien väkivaltaisuuksien nousseen vuoden 2018 alussa huolestuttavasti.¹⁰³ Vuotta myöhemmin, tammikuun 2020 lopulla julkaistussa raportissaan OHCHR totesi siirtokuntalaisten väkivaltaisuuksien jatkuneen samalla korkealla tasolla samalla kun hyökkäykset ja palestiinalaisille niiden seurauksena koituneet vammat olivat muuttuneet vakavammiksi.

⁹⁹ Human Rights Watch 2020.

¹⁰⁰ OCHA 2019a., s. 19.

¹⁰¹ OHCHR 30.1.2020, s. 6.

¹⁰² OHCHR 30.1.2020, s. 6.

¹⁰³ OHCHR 30.1.2019, s. 2.

OHCHR viittaa OCHAN lukuihin, joiden perusteella siirtokuntalaisten väkivaltaisuudet olivat marraskuun 2018 ja lokakuun 2019 välisen tarkastelujakson aikana korkeimmillaan sitten vuoden 2013.¹⁰⁴

OHCHR:n mukaan kuolonuhreja vaatineet välikohtaukset vähenivät kuitenkin tarkastelujakson 1.11.2018–31.10.2019 aikana hieman väkivallan yleisestä lisääntymisestä huolimatta. Tarkastelujakson aikana 2 palestiinalaista surmattiin siirtokuntalaisten toimesta Länsirannan alueella siinä missä edellisen tarkastelujakson (marraskuu 2017–lokakuu 2018) aikana palestiinalaisia kuolonuhreja oli yhteensä 4. Lisäksi 3 israelilaisen siviilin raportoidaan saaneen surmansa 1.11.2018–31.10.2019 välisissä väkivaltaisuuksissa Länsirannalla siinä missä vastaava luku oli edellisellä tarkastelujaksolla 7. Haavoittuneita palestiinalaisia raportoitiin marraskuun 2018 ja lokakuun 2019 välisellä tarkastelujaksolla 121 (ja edellisellä tarkastelujaksolla 96), joista ainakin 11 ammuttiin (edellisellä tarkastelujaksolla 3). Marraskuun 2018 ja lokakuun 2019 välisenä aikana yhteensä 46 israelilaista siviiliä haavoittui palestiinalaisten näihin kohdistaman väkivallan seurauksena Länsirannan alueella (edellisellä tarkastelujaksolla haavoittuneita israelilaisia 38). Israelin siirtokuntalaisten palestiinalaisyhteisöihin kohdistamien hyökkäysten ja tunkeutumisyritysten seurauksena Israelin joukkojen ja palestiinalaisten välisissä yhteenotoissa sai marraskuun 2018 ja lokakuun 2019 välillä surmansa 2 ja haavoittui 255 palestiinalaista.¹⁰⁵ OHCHR:n tammikuun 2020 raportissa Nablusin maakunnan todetaan olleen edelleen siirtokuntalaisten toteuttamien väkivaltaisuuksien keskiössä. Maakunnassa raportoitujen väkivaltaisuuksien todetaan keskittyneen Yitzharin siirtokuntaa ympäröiviin kuuteen palestiinalaiskylään ja niissä koituneiden uhrien todetaan vastaavan 60 prosenttia kaikista vuoden 2019 palestiinalaisuhreista.¹⁰⁶

OHCHR huomioi myös väkivaltaisuuksien sukupuolittuneen ulottuvuuden, jota järjestö avaa tarkemmin 30.1.2019 julkaisemassaan raportissa.¹⁰⁷ Kyseisen raportin mukaan palestiinalaiset miehet ja pojat ovat enemmän suoranaisesti alttiina siirtokuntalaisten väkivallalle. Väkivalta vaikuttaa kuitenkin myös tyttöihin ja naisiin suorilla ja epäsuorilla tavoilla. Jatkuvalle altistumisella väkivallalle on psykologinen vaikutus palestiinalaisnaisiin, joiden raportoidaan kärsivän ahdistuksesta ja pelkäävän itsensä ja lastensa puolesta. Siirtokuntalaisten väkivallan tuottaman paineen todetaan myös lisäävän perhe-elämässä stressiä ja jännitteitä. Lisäksi naisten ja tyttöjen työskentelyä ja opiskelua kodin ulkopuolella saatetaan rajoittaa siirtokuntalaisten väkivaltaisen käytöksen muodostaman uhan takia. Miesten kohdalla väkivaltakokemuksia pahentaa myös kokemus epäonnistumisesta perheensä turvaamisessa, jota perinteiset sukupuoliroolit miehiltä edellyttävät.¹⁰⁸

OHCHR:n 30.1.2020 julkaiseman raportin mukaan Israelin siirtokuntalaisten palestiinalaisiin kohdistamat väkivaltaisuudet lisääntyvät usein oliivisadonkorjuun aikaan. OHCHR nojaa OCHAN tietoihin, joiden mukaan siirtokuntalaiset ovat vahingoittaneet tai vandalisoineet marraskuun 2018 ja lokakuun 2019 välisen tarkastelujakson aikana 7 275 puuta (ja edeltävän tarkastelujakson aikana 7 360 puuta)¹⁰⁹ OCHA raportoi 19.11.2019 julkaisemassa palestiinalaisalueiden humanitaarisessa katsauksessa kuinka vuosittain loka- ja marraskuussa korjatusta oliivisadosta odotettiin ennätysellisen hyvää (27 000 tonnia), mutta sen korjaaminen uhkasi vaarantua palestiinalaisille asetettujen liikkumisrajoitusten ja

¹⁰⁴ OHCHR 30.1.2020, s. 4.

¹⁰⁵ OHCHR 30.1.2020, s. 5.

¹⁰⁶ OHCHR 30.1.2020, s. 13.

¹⁰⁷ OHCHR 30.1.2020, s. 4.

¹⁰⁸ OHCHR 30.1.2019, s. 12.

¹⁰⁹ OHCHR 30.1.2019, s. 12.

siirtokuntalaisten hyökkäysten ja uhkailun takia. Muurin ja Vihreän linjan välisellä "sauma-alueella" tai siirtokuntien läheisyydessä oliiveja viljelevät palestiinalaiset kohtaavat OCHAN mukaan vuoden ympäri voimassa olevia liikkumisrajoituksia ja uhkauksia, jotka estävät heitä harjoittamasta elinkeinoaan turvallisesti. Oliivisadon korjuu on palestiinalaisväestölle keskeinen taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen tapahtuma.¹¹⁰

OCHAN säännöllisesti päivittämät luvut tarjoavat mahdollisuuden siirtokuntalaisten ja palestiinalaisten välillä Länsirannalla puhjenneiden väkivaltaisuuksien tarkastelemiseen vuosikohtaisesti.¹¹¹ OCHAN viimeisimmän, 14.5.2020 julkaistun, palestiinalaissiviilien tilannetta käsittelevän raportin mukaan Israelin siirtokuntien asukkaat kohdistivat vuonna 2019 Länsirannan palestiinalaisväestöön 341 hyökkäystä. Hyökkäyksistä 266 johti omaisuusvahinkoihin ja 75 henkilövahinkoihin. Vuoden 2020 tammikuun ja toukokuun 11. päivän välisenä aikana Israelin siirtokuntien asukkaat ovat kohdistaneet Länsirannan palestiinalaisväestöön 107 hyökkäystä, joista 75 on johtanut omaisuus- ja 32 henkilövahinkoihin. OCHAN mukaan vuonna 2019 miehitetyillä palestiinalaisalueilla sai surmansa 4 ja haavoittui 63 israelilaista. Vuonna 2020 palestiinalaisalueilla oli haavoittunut toukokuun 11. päivään mennessä 43 israelilaista. Vuonna 2020 israelilaisia kuolonuhreja ei ole raportoitu.¹¹²

OCHAN palestiinalaissiviilien tilannetta huhtikuussa ja toukokuussa 2020 käsittelevät raportit havainnollistavat Länsirannalla vuoden 2020 keväällä raportoituja, siirtokuntalaisten väkivaltaisuuksiin liittyviä turvallisuusvälikohtauksia. OCHAN 12.5.2020 julkaiseman, koronapandemian vaikutuksia miehitetyillä palestiinalaisalueilla tarkastelevan raportin mukaan siirtokuntalaisten väkivaltaisudet ovat lisääntyneet Länsirannalla koronapandemian puhkeamisen jälkeen (ks. luku 10 alla).¹¹³

Tarkastelujaksolla 31.3.–13.4.2020 raportoitiin yhteensä 13 siirtokuntalaisten toteuttamaa hyökkäystä, joissa loukkaantui 8 palestiinalaista ja vahingoittui laajamittaisesti palestiinalaisten omaisuutta (mukaan lukien yli 670 oliivipuuta). Loukkaantumiset olivat seurausta kolmesta välikohtauksesta: kahta miestä suihkutettiin pippurisumutteella H2-alueella Hebronissa, kolme viljelijää pahoinpideltiin kiväärinperillä Kobarin kylän lähellä Ramallahissa ja kolme palestiinalaistyöläistä joutui fyysisen pahoinpitelyn (ja näistä yksi puukotuksen) kohteeksi Ramat Eshkolin siirtokunnassa Itä-Jerusalemossa. Oliivipuuta vandalisoitiin At Tuwanissa (Hebron), Turmus'ayyassa (Ramallah) ja Al Khaderissa (Bethlehem).¹¹⁴

Tarkastelujaksolla 14.–27.4.2020 raportoitiin yhteensä 20 siirtokuntalaisten toteuttamaa hyökkäystä, joissa loukkaantuneista 5 palestiinalaista ja vahingoittui arviolta 470 oliivipuuta ja -taimea. Loukkaantuneista 4 sai vammansa fyysisissä pahoinpitelyissä Hebronin kaupungissa (H2) sekä Tuwanin (Hebron) ja Jibiyan (Ramallah) kylissä. Yksi palestiinalaisista loukkaantui kivityksen seurauksena H2-alueella Hebronissa. Oliivipuista noin 200 vandalisoitiin Turmus'ayyana and Al Mughayyirin kylissä Ramallahin maakunnassa.¹¹⁵

Tarkastelujaksolla 28.4.–11.5.2020 raportoitiin yhteensä 10 oletettavasti siirtokuntalaisten toteuttamaa hyökkäystä, joissa loukkaantui 6 palestiinalaista ja arviolta 130 puuta ja 30

¹¹⁰ OCHA 19.11.2019.

¹¹¹ Lukuja päivitetään OCHAN kerran kahdessa viikossa julkaisemien raporttien (Protection of Civilians Report) yhteydessä. Raportit on koottu osoitteeseen: <https://www.ochaopt.org/reports/protection-of-civilians> (käyty 15.5.2020).

¹¹² OCHA 14.5.2020.

¹¹³ OCHA 12.5.2020.

¹¹⁴ OCHA 16.4.2020.

¹¹⁵ OCHA 30.4.2020.

ajoneuvoa vahingoittui. Loukkaantuneista 5 sai vammansa viljelysmaille Far'atan (Qalqiliya), Burqan (Nablus) ja Turmus'ayyan kylissä (Ramallah) sekä Israelin kontrolloimalla alueella Hebronin kaupungissa (H2) tapahtuneissa fyysisissä pahoinpitelyissä.¹¹⁶

7 Liikkumisrajoitukset

OHCHR:n mukaan Länsirannan palestiinalaisten liikkumisvapautta on rajoitettu tavalla, joka loukkaa vakavasti heidän liikkumisvapauttaan ja pääsyä palveluihin ja elinkeinoihin.¹¹⁷ Human Rights Watchin mukaan Israel ylläpiti vuonna 2019 Länsirannalla voimassa liikkumisrajoituksia, joiden noudattaminen oli palestiinalaisväestön näkökulmasta työlästä. Human Rights Watch viittaa OCHAN tietoihin, joiden mukaan Israelilla on yhteensä 705 pysyvää liikkumisestettä (esim. tarkastuspisteitä) Länsirannan alueella.¹¹⁸ OCHAN tiedot ovat peräisin järjestön viimeisimmästä, Israelin Länsirannalla ylläpitämiä liikkumisesteitä tarkastelevasta raportista. Raportti julkaistiin 8.10.2018 ja siihen kootut tiedot ovat peräisin heinäkuulta 2018.¹¹⁹ Kyseisen raportin mukaan Israel rajoitti Länsirannan alueella liikkumista heinäkuussa 2018 yhteensä 140 täysin tai ajoittain miehitetyllä tarkastuspisteellä, 165 miehittämättömällä tiepuomilla (joista lähes puolet on tavallisesti suljettu), 49 maakummulla (earth mound) ja 251 muulla miehittämättömällä esteellä (mm. tiesulkuja, kaivantoja, maavalleja, reuna-aitoja). Lisäksi Israelin joukkojen raportoidaan perustaneen tammikuun 2017 ja heinäkuun 2018 lopun välillä yhteensä 4 924 väliaikaista, liikkuvaa tarkastuspistettä, jossa ajoneuvoja tarkastetaan tietyllä tieosuudella tehostetusti useamman tunnin ajan ilman pysyviä liikkumisesteitä tai rakennelmia.¹²⁰

Human Rights Watchin mukaan Israelin asettamien rajoitusten todettiin pyrkivän pitämään palestiinalaisväestön kaukana Israelin siirtokunnista, pakottaen heidät aikaa vievien kiertoteiden käyttöön ja rajoittaen heidän pääsyään viljelysmailleen.¹²¹ Amnesty International raportoi vuoden 2019 ihmisoikeustilannetta käsittelevässä raportissaan Länsirannalla sijaitsevasta "vähintään sadasta Israelin tarkastuspisteestä ja tiesulusta", jotka rajoittavat ankarasti palestiinalaisten liikkumista. Lisäksi palestiinalaisen henkilökortin haltijoita estetään käyttämästä Israelin siirtokuntalaisille rakennettuja teitä.¹²² Human Rights Watchin mukaan Israelin väitetysti turvakseen rakentama muuri sijoittuu Israelia ja palestiinalaisalueita erottavan "Vihreän linjan" asemesta 85 prosenttisesti Länsirannan alueelle, erottaen monet palestiinalaiset viljelysmaistaan ja eristäen¹²³ 11 000 muurin länsipuolelle jäävää palestiinalaista, joilla ei ole pääsyä Israelin alueelle ja jotka joutuvat kulkemaan muurin itäpuolelle päästäkseen käsiksi omaisuuteensa ja muihin palveluihin.¹²⁴

---

¹¹⁶ OCHA 14.5.2020.

¹¹⁷ OHCHR 30.1.2020, s.

¹¹⁸ Human Rights Watch 2020.

¹¹⁹ Ko. raportin sisältämään tietoon 705 liikkumisesteestä viitataan myös OCHAN vuoden 219 humanitaarisessa atlassessa, jossa kartoitetaan ja listataan tarkemmin järjestön dokumentoimia tarkastuspisteitä ja muita liikkumisesteitä, ks. OCHA 1/2019a, s. 4, 50.

¹²⁰ OCHA 8.10.2018.

¹²¹ Human Rights Watch 2020.

¹²² Amnesty International 18.2.2020, s. 32–33.

¹²³ OCHA laskee muurin ja Vihreän linjan väliin jäävät alueet miehitettyjen palestiinalaisalueiden osalta humanitaarisesti haavoittuvimpiin alueisiin, ks. OCHA 1/2019a, s. 2 ja kyselyvastauksen n36 edellä.

¹²⁴ Human Rights Watch 2020.

Esimerkiksi Ruotsin maahanmuuttoviraston (Migrationsverket) 19.10.2019 julkaisemassa Lähi-idän palestiinalaisväestön asemaa tarkastelevassa raportissa hyödynnetään B'Tselem - kansalaisjärjestön 11.11.2017 laatimaa artikkelia, jossa käsitellään Israelin Länsirannan alueella ylläpitämiä liikkumisrajoituksia.¹²⁵ B'Tselem mukaan Israelin joukkojen kaksi keskeistä tarkastuspistettä – Nablusin ja Ramallahin välillä sijaitseva Za'ataran tarkastuspiste ja Abu Disin itäpuolella sijaitseva tarkastuspiste (the Container checkpoint) – jakavat Länsirannan kolmeen osaan. B'Tselem mukaan Länsirannan keskeisimmät liikenneväylät ja niille pystytetyt muut tarkastuspisteet ja tiesulut ohjaavat kaiken Länsirannalla pohjois-etelä-suunnassa kulkevan liikenteen kulkemaan näiden kahden tarkastuspisteen kautta. B'Tselem myös toteaa Israelin armeijan asentaneen suurimpaan osaan Länsirannan palestiinalaisylien sisäänkäynneistä metalliportteja, jotka mahdollistavat kylien eristämisen minuuteissa ja vain vähäisellä henkilöstöllä.¹²⁶

B'Tselem mukaan Israelin joukkojen asettamat liikkumisrajoitukset pakottavat Länsirannan palestiinalaisväestön elämään jatkuvassa epävarmuudessa ja tekevät päivittäisen elämän osalta yksinkertaisten toimien hoitamisesta ja suunnitelmien tekemisestä vaikeaa.¹²⁷ Israelin viranomaisten Länsirannalla ylläpitämän "kiellettyjen teiden" järjestelmän vaikutuksia alueen palestiinalaisväestön päivittäiseen elämään käsitellään kattavasti B'Tselem raportissa vuodelta 2004. Raportista laaditun tiivistelmän mukaan Länsirannan kiellettyjen teiden järjestelmä pakottaa palestiinalaiset käyttämään pitkiä ja kiemurtelevia kiertoteitä matkatessaan kaupungista tai maakunnasta toiseen, mikä häiritsee kaikilta osin palestiinalaisten päivittäistä elämää (esim. talouden, terveyden ja koulutuksen saralla) ja vaikuttaa suuresti palestiinalaisväestön yhteisö- ja perhe-elämään. B'Tselem kuvaa pääasiassa Israelin sotilaille annettuihin suullisiin käskyihin perustuvaa järjestelmää epämääräiseksi ja katsoo järjestelmää ylläpitävien Israelin joukkojen toimien loukkaavan ja nöyryyttävän kielloille altistettua palestiinalaisväestöä.¹²⁸ OCHAN joulukuussa 2017 julkaisemassa arviossa 23 Länsirannan paikallisyhteisössä elävien noin 88 000 palestiinalaisen (Itä-Jerusalem pois lukien) todetaan olevan pakotettuja matkan jopa viisinkertaistavien kiertoteiden käyttöön päästäkseen lähimpään kaupunkiin tai palvelukeskukseen.¹²⁹ B'Tselem mukaan Israel on rakentanut Länsirannalle siirtokuntia palvelevaa laajaa tieverkostoa, jonka rakentamisen yhteydessä tehtyjä maan pakkolunastuksia on oikeutettu sillä, että teistä olisi hyötyä myös palestiinalaisväestöä. Tosiasiassa rakennettujen teiden käyttö on kuitenkin kielletty Länsirannan palestiinalaisväestöltä.¹³⁰

OCHAN 8.10.2018 julkaiseman raportin mukaan Israelin joukkojen hyödyntämä liikkumisesteiden järjestelmä on mahdollistanut alueiden nopean sulkemisen ja avaamisen näillä ilmenevien levottomuuksien perusteella. Valtaosa esteistä on miehittämättömiä ja niitä käytetään palestiinalaisväestön liikkumisen kanavoimiseen tarkastuspisteillä valvottuihin liikenteen solmukohtiin. Rauhallisina aikoina tarkastuspisteet ovat valtaosin miehittämättömiä ja Israelin viranomaiset tarkastavat autoja tarkastuspisteillä vain satunnaisesti. Levottomuuksien lisääntyessä tarkastuspisteet ovat enimmäkseen miehitettyjä ja ajoneuvoja pysäytetään useammin, mikä viivästyttää liikkumista. OCHAN mukaan Israelin joukkojen liikkumisesteiden käyttö oli muuttunut heinäkuuhun 2018 tultaessa aiempia vuosia joustavammaksi, mikä on aiheuttanut (väkivaltaisuuksien suhteellisen alhaiseen määrään

¹²⁵ Migrationsverket/ Lifos 15.10.2019, s. 20.

¹²⁶ B'Tselem 11.11.2017c.

¹²⁷ B'Tselem 11.11.2017c.

¹²⁸ B'Tselem 8/2004.

¹²⁹ OCHA 12/2017, s. 10.

¹³⁰ B'Tselem 8/2004.

yhdistettynä) vähemmän häiriötä palestiinalaisalueilla liikkuvien ihmisten päivittäiseen elämään (Itä-Jerusalem ja Hebronin H2-alue pois lukien).¹³¹

Maailmanpankin vuonna 2014 julkaiseman, Länsirannan taloutta käsittelevän raportin mukaan Israelin viranomaisten liikkumisesteiden, tarkastuspisteiden ja lupakäytäntöjen avulla ylläpitämä sisäisten liikkumisrajoitusten järjestelmä rajoittaa huomattavasti hyödykkeiden ja ihmisten liikkumista Länsirannalla. Järjestelmän synnyttämän Länsirannan sisäisen hajanaisuuden todetaan olevan seurausta erityisesti C-alueita koskevista rajoituksista. Raportin mukaan sisäisten liikkumisrajoitusten palestiinalaisille aiheuttamat viivästykset maksavat pelkästään Länsirannan kolmen pääväylän osalta 185 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (USD).¹³² Maailmanpankin raportissa liikkumisrajoituksille esitettyihin kustannuksiin viitataan The Financial Timesin 24.1.2019 julkaisemassa artikkelissa, jossa käsitellään Israelin oikeiston aloitetta Länsirannan poikki etelästä pohjoiseen kulkevan pääväylän, valtatie 60, sulkemiseksi palestiinalaisilta. Aloitteen taustalla olivat valtiolla raportoidut turvallisuusvälikohtaukset. Valtatie yhdistää Länsirannan palestiinalaisten kaupungit ja Jerusalemin ja sen varrella sijaitsee joitakin suurimmista Israelin siirtokunnista. The Financial Timesin mukaan valtatie 60 sulkeminen palestiinalaisilta – tai pelkästään tarkastuspisteiden määrän lisääminen valtatie varrella – vaikuttaisivat miljooniin Länsirannan asukkaisiin ja saattaisi rampauttaa Länsirannan talouden.¹³³

8 Pääsy Länsirannalle

Tanskan maahanmuuttoviraston (Danish Immigration Service, DIS) toukokuussa 2019 julkaistun tiedonhankintamatkaraportin mukaan Länsirannan palestiinalaisten väestörekisteriin kirjatulla palestiinalaisilla on pääsääntöisesti pääsy Länsirannalle Allenbyn/ King Hussein Bridgen rajanylityspisteen kautta.¹³⁴ Raportissa haastatellun Itsenäisen ihmisoikeuskomission (ICHR) Ammar Dwaikin mukaan Israelin väestörekisteriin Itä-Jerusalemin asukkaina rekisteröidyt palestiinalaiset pääsevät pääsääntöisesti Itä-Jerusalemiin Tel Avivissa sijaitsevan Ben Gurionin kansainvälisen lentokentän tai Allenbyn/ King Husseinin rajanylityspisteen kautta, joskin sillä, kuinka pitkään henkilö on oleskellut maan ulkopuolella, todetaan olevan vaikutusta asiaan.¹³⁵

DIS:n haastatteleman kansalaisjärjestö Gishan¹³⁶ mukaan Länsirannalla palestiinalaisten väestörekisteriin rekisteröitynyt henkilö käsitetään alueen palestiinalaiseksi asukkaaksi (Palestinian resident) sekä Israelin että palestiinalaisten viranomaisten toimesta jopa silloin, kun tällä on ulkomaan passi.¹³⁷ Gishan ja samassa raportissa haastatellun ICHR:n Ammar Dwaikin mukaan myös väestörekisteriin rekisteröity, mutta ilman asiakirjoja (esimerkiksi matkustusasiakirjaa tai henkilöllisyystodistusta) Länsirannalle pyrkivä henkilö päästetään

¹³¹ OCHA 8.10.2018.

¹³² World Bank/ Niksic et al. 2014, s. 47–48.

¹³³ The Financial Times/ Ben Zion 24.1.2019.

¹³⁴ DIS 5/2019, s. 16.

¹³⁵ DIS 5/2019 (Mr. Ammar Dwaik), s. 16. Dwaikin mukaan Israelin sisäministeriö voi mitätöidä harkintaansa käyttäen Itä-Jerusalemin palestiinalaisen oleskeluluvan (ks. myös ”pysyvän asukkaan” status luvussa 2.2), mikäli tämä on oleskellut määrätyn ajan Jerusalemin ulkopuolella. DIS 5/2019, s. 22 (Mr. Ammar Dwaik). Useat DIS:in raportissa konsultoidut lähteet arvioivat oleskeluluvan mitätöimisen riskin olevan ajankohtainen 7 vuoden ulkomailla oleskelun jälkeen. DIS 5/2019, s. 22.

¹³⁶ Kyseessä israelilainen, palestiinalaisväestön liikkumisvapauden turvaamiseen keskittynyt kansalaisjärjestö. Ks. <https://gisha.org/about/about-gisha> (käyty 11.5.2020).

¹³⁷ DIS 5/2019 (Gisha), s. 16.

alueelle.¹³⁸ Gishan mukaan asiakirjansa ulkomailla kadottaneisiin henkilöihin sovelletaan erityisiä maahansaapumiskäytänteitä.¹³⁹ Dwaikin mukaan Jordania ei edellytä kauttakulkutarkoituksessa maahan matkustavilta Länsirannan asukkailta erityisjärjestelyjä (special coordination) tai viisumia.¹⁴⁰ DISin raportin mukaan palestiinalaisten väestörekistereihin rekisteröidyt palestiinalaiset pystyvät matkustamaan palestiinalaisalueille vain maitse, eikä heillä ole mahdollisuutta matkustaa alueelle Ben Gurion kansainvälisen lentokentän kautta.¹⁴¹ DIS:n nimettömänä haastatteleman kansainvälisen humanitaarisen järjestön mukaan kansalaisuudettomat palestiinalaiset (stateless Palestinians) tarvitsevat Länsirannalle pääsyyn Israelin viranomaisten myöntämän luvan. Viranomaisten todetaan arvioivan lupaa anovien henkilöiden tapaukset tapauskohtaisesti ja lupien myöntämisen todetaan olevan hyvin rajoitettua.¹⁴²

Israelilaisen kansalaisjärjestö B'Tselemin 11.7.2017 julkaiseman artikkelin mukaan Israelin viranomaiset hallinnoivat kaikkia Länsirannan rajanylityspisteitä (myös Länsirannan ja Itä-Jerusalemien välillä) ja valvovat myös kaikkea Länsirannalta ulkomaille suuntautuvaa liikennettä, kieltäen usein henkilön matkustamisen pelkästään oman harkintansa perusteella.¹⁴³ Ruotsin maahanmuuttoviraston Lähi-idän palestiinalaisväestöä käsittelevän raportin mukaan Länsirannan maaraja on Israelin valvonnassa ja Allenbyn/ King Hussein Bridgen rajanylityspiste Jordanian ja Israelin viranomaisten valvonnassa. Palestiinalaishallinnon viranomaisilla on Länsirannan puolella valvontapiste, jossa matkustajien tiedot tarkastetaan etsittyjen henkilöiden paikantamiseksi.¹⁴⁴ DIS:n haastatteleman palestiinalaisen ihmisoikeusjärjestö Al Haqin mukaan Israelin asevoimat on luokitellut laittoman poistumisen Länsirannalta rikokseksi. Järjestön mukaan laittomasti Länsirannalta poistuneet henkilöt pidätetään Länsirannan rajalla joko Israelin tai Jordanian viranomaisten toimesta (järjestöllä ei ollut tietoa pidätyksen kestosta).¹⁴⁵ DIS:n nimettömänä haastatteleman kansainvälisen humanitaarisen järjestön mukaan Länsirannalta on kuitenkin lähes mahdoton poistua laittomasti, poistumisen edellyttäessä joko turvautumista ihmissalakuljetukseen tai rajan turvatoimissa olevien aukkojen hyödyntämistä. Järjestön mukaan laittomasti poistuneet, palaamaan pyrkivät henkilöt pidätetään Israelin viranomaisten toimesta.¹⁴⁶

DIS:n raportissa haastatellun ICHR:n Ammar Dwaikin mukaan Israelin viranomaiset voivat estää turvallisuussyihin vedoten ulkomailla oleskelleen palestiinalaisen paluun Länsirannalle.¹⁴⁷ Samassa raportissa haastatellun kansalaisjärjestö Gishan mukaan Israelin viranomaiset eivät anna lähtökohtaisesti syytä sille, miksi henkilön pääsy Länsirannalle on estetty, vaan tämän täytyy esittää lisätietojen saamiseksi oikeudessa asiaa koskeva vetoamus. Esimerkiksi sama nimi kuin Israelin viranomaisten terroristijärjestöksi luokittelemaan järjestöön kuuluvalla henkilöllä saattaa riittää perusteeksi pääsyn estämiseen. Gisha toteaa, että henkilön pääsy Länsirannalle on estetty kunnes viranomaiset ovat ehtineet tutkia tapauksen. Gisha myös

¹³⁸ DIS 5/2019 (Mr. Ammar Dwaik, Independent Commission for Human Rights [ICHR – Ombudsman] & Gisha), s. 16.

¹³⁹ DIS 5/2019 (Gisha), s. 17.

¹⁴⁰ DIS 5/2019 (Mr. Ammar Dwaik, Independent Commission for Human Rights [ICHR – Ombudsman]), s. 16.

¹⁴¹ DIS, s. 16.

¹⁴² DIS 5/2019 (An international humanitarian organisation), s. 24.

¹⁴³ B'Tselem 11.11.2017c.

¹⁴⁴ Migrationsverket/ Lifos 15.10.2019, s. 37.

¹⁴⁵ DIS 5/2019 (Al Haq), s. 25.

¹⁴⁶ DIS 5/2019 (An international humanitarian organisation), s. 26.

¹⁴⁷ DIS 5/2019 (Mr. Ammar Dwaik, Independent Commission for Human Rights [ICHR – Ombudsman]), s. 17.

arvioi, että viranomaiset saattavat estää henkilön pääsyn Länsirannalle vain sen takia, ettei näillä ole ollut riittävästi resursseja tehdä alueelle pääsyä anovalle henkilölle pääsyn edellyttämää taustatarkastusta (security check).¹⁴⁸

9 Palestiinalaishallinnon oikeudenloukkaukset

Palestiinalaisen ihmisoikeusjärjestö Al Haqin mukaan palestiinalaisviranomaisten toteuttamat oikeudenloukkaukset lisääntyivät vuonna 2019 huolestuttavasti vuoteen 2018 verrattuna. Järjestö raportoi erityisesti viranomaisten toteuttamien mielivaltaisten pidätysten lisääntyneen.¹⁴⁹ Palestinian Centre for Human Rights -ihmisoikeusjärjestön vuosiraportin mukaan palestiinalaiset turvallisuusviranomaiset jatkoivat vuonna 2019 Länsirannalla ja Gazassa palestiinalaissiviilien mielivaltaisia ja toistuvia pidätyksiä, joiden yhteydessä henkilöitä on pidetty vangittuina pitemmän aikaa ilman asianmukaisia oikeudellisia toimenpiteitä. Lisäksi pidätettyjen todetaan altistuneen vankiloissa ja pidätyskeskuksissa epäinhimillisille olosuhteille, laittomalle ja alentavalle kohtelulle sekä pidätyksen ja kuulustelujen yhteydessä tapahtuneelle fyysiselle ja psykologiselle kidutukselle.¹⁵⁰

Human Rights Watchin vuosiraportin mukaan palestiinalaishallinto ilmoitti pitävänsä 21.4.2019 tultaessa pidätettynä 1 134 henkilöä. Human Rights Watch raportoi palestiinalaishallinnon pidättäneen tammikuun 2018 ja maaliskuun 2019 välisenä aikana 1 609 henkilöä "korkeiden viranomaisten" loukkaamisesta ja "sektaarisen eripuron" lietsomisesta, syytteiden pyrkiessä Human Rights Watchin mukaan rauhanomaisen vastarinnan kriminalisoimiseen. Lisäksi 752 henkilöä pidätettiin em. ajanjaksona sosiaalisessa mediassa julkaistujen päivitysten perusteella.¹⁵¹ Human Rights Watchin aiemmin Länsirannan (ja Gazan) palestiinalaisviranomaisten toteuttamat mielivaltaiset pidätykset ovat kohdistuneet riippumattomiin toimittajiin ja muihin viranomaisia rauhanomaisesti esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, mielenosoituksissa ja yliopistojen kampuksilla järjestetyissä tilaisuuksissa arvostelleisiin henkilöihin. Lisäksi pidätysten kerrotaan kohdistuneen myös ko. palestiinalaisalueella valtaa pitävän tahon poliittisiin vastustajiin (eli Länsirannan tapauksessa Fatahia vastustavan Hamasin kannattajiin).¹⁵²

Palestiinalaishallinto kertoo vastaanottaneensa tammikuun 2018 ja maaliskuun 2019 välisenä aikana 346 valitusta mielivaltaisiin pidätyksiin ja kaltoin kohteluun liittyen, viranomaisten vahvistaessa 48 tapauksessa väärinkäytöksen tapahtuneen. Väärinkäytöksistä 28 johti varoituksen antamiseen tai hallinnollisiin kurinpitotoimiin. Tapauksista 20 eteni syyttäjälle ja näistä vain yksi johti langettavaan tuomioon. Kyseessä oli tapaus, jossa tiedusteluviranomainen sai 10 päivän vankilatuomion mielenosoittajiin kohdistuneesta hyökkäyksestä. Itsenäinen ihmisoikeuskomissio (Independent Commission for Human Rights, ICHR) kertoo vastaanottaneensa 30.9.2019 mennessä 213 valitusta liittyen mielivaltaisiin pidätyksiin, 140 valitusta tapauksista, joissa henkilö oli pidätetty alueellisen kuvernöörin

---

¹⁴⁸ DIS 5/2019 (Gisha), s. 26.

¹⁴⁹ Al Haq ei tee raportoinnissaan eroa Länsirantaa ja Gazan kaistaa hallinnoivien palestiinalaisviranomaisten välillä. Al Haq 4.2.2020.

¹⁵⁰ PCHR 1.4.2020, s. 90.

¹⁵¹ Human Rights Watch 2020.

¹⁵² Human Rights Watch 23.10.2018.

määräyksellä ilman syytettä tai oikeudenkäyntiä ja 138 valitusta liittyen palestiinalaishallinnon joukkojen harjoittamaan kidutukseen ja huonoon kohteluun.¹⁵³

Human Rights Watchin mukaan Länsirannan henkilöoikeudellista asemaa koskeva laki syrjii naisia esimerkiksi avioliittoon, avioeroon, lasten huoltajuuteen ja perinnönjakoon liittyvissä asioissa. Palestiinalaisalueilla ei ole myöskään voimassa kattavaa perheväkivaltaa koskevaa lainsäädäntöä, joka estäisi väkivaltatapauksia ja suojelisi väkivallan uhreja.¹⁵⁴ Palestiinalaishallinto on kriminalisoinut avioliiton ulkopuolisen ja samalla myös samaa sukupuolta olevien seksuaalisen kanssakäymisen.¹⁵⁵ Human Rights Watch huomioi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin (LGBTI+) kohdistuvien ihmisoikeusloukkausten osalta palestiinalaishallinnon poliisin tiedottajan elokuussa 2019 antaman lausunnon, jossa hallinto kielsi palestiinalaisen LGBTI-ryhmä Al-Qaws for Sexual & Gender Diversity in Palestinian societyn toiminnan ja ilmoitti asettavansa ryhmän jäsenet syytteeseen. Palestiinalaishallinnon poliisi ilmoitti myöhemmin ihmisoikeusjärjestöille, ettei se hyväksy ko. lausuntoa, mutta sitä ei ole kuitenkaan Human Rights Watchin mukaan tyrmätty julkisesti.¹⁵⁶

10 Koronaviruspandemia (COVID-19)

10.1 Länsirannan yhteiskunnan sulkeminen

OCHAN 12.5.2020 julkaiseman, koronapandemian (COVID-19) vaikutuksia miehitettyihin palestiinalaisalueisiin tarkastelevan katsauksen mukaan palestiinalaisalueilla oli vahvistettu 11.5.2020 mennessä 547 koronavirustartuntaa.¹⁵⁷ Viikkoa myöhemmin 19.5.2020 vahvistettuja tartuntoja oli raportoitu 567, joista 179 Itä-Jerusalemossa, 368 muilla Länsirannan alueilla ja 20 Gazan kaistalla.¹⁵⁸ 5.–11.5. välisenä aikana uusia tapauksia raportoitiin 15¹⁵⁹ ja 12.–19.5. välisenä aikana 20¹⁶⁰. OCHAN 19.5.2020 julkaiseman raportin mukaan aktiivisia tartuntoja oli 99 ja yhteensä 464 palestiinalaisen raportoidaan toipuneen viruksesta. OCHAN mukaan palestiinalaisalueilla ei ole raportoitu uusista virukseen liittyvistä kuolintapauksista 20.4. jälkeen. Yhteensä 18 298 palestiinalaista elää karanteenissa joko kodeissaan tai laitosseurannassa.¹⁶¹ Palestiinalaishallinnon terveysministeriö ja humanitaariset toimijat ovat huomioineet kriittisiä aukkoja testien, suojavarusteiden (PPE), hengityskoneiden ja teho-osastopaikkojen (ICU) edellyttämien tarvikkeiden saatavuudessa.¹⁶²

Palestiinalaishallinto julisti palestiinalaisalueille poikkeustilan ensimmäisen vahvistetun COVID-19-tapauksen todentamisen jälkeen 5.3.2020. Hallinnon 26.3.2020 julkaisemassa virallisessa koronavirusta käsittelevässä tilannekatsauksessa se totesi pyrkivänsä toimillaan viruksen rajaamiseen ja tukahduttamiseen. 22.3.2020 palestiinalaishallinto asetti voimaan Länsirannan aluetta koskevat tiukemmat rajoitukset, jotka mm. kielsivät liikkumisen Länsirannan eri maakuntien välillä, sulkivat kaikki yhteiskunnan ei-kriittiset toiminnot (non-essential facilities) ja

¹⁵³ Human Rights Watch 2020.

¹⁵⁴ Human Rights Watch 2020.

¹⁵⁵ Tarkemmin, ks. Human Rights Watch 16.4.2018.

¹⁵⁶ Human Rights Watch 2020.

¹⁵⁷ OCHA 12.5.2020.

¹⁵⁸ OCHA 19.5.2020.

¹⁵⁹ OCHA 12.5.2020.

¹⁶⁰ OCHA 19.5.2020.

¹⁶¹ OCHA 19.5.2020.

¹⁶² OCHA 12.5.2020.

pyysivät Länsirannan asukkaita pysymään kotona seuraavien 14 päivän ajan.¹⁶³ Palestiinalaishallinnon presidentti Mahmoud Abbas jatkoi poikkeustilaa toukokuun 2020 alussa (toisen kerran) kuukaudella siten, että rajoitukset olisivat voimassa 5.6.2020 asti.¹⁶⁴ OCHA raportoi 12.5.2020 rajoitusten noudattamisen kuitenkin vähentyneen Länsirannan (ja Gazan kaistan) palestiinalaisväestön keskuudessa, ja Maailman terveysjärjestön (WHO) kerrotaan jatkaneen väestön kannustamista suositeltujen taudin torjuntatoimien, kuten fyysisen etäisyyden ja henkilökohtaisen hygienian, ylläpitämiseen.¹⁶⁵

Palestiinalaishallinto ilmoitti maanantaina 25.5. koronarajoitusten lieventämisestä miehitetyn Länsirannan alueella. Rajoitusten lieventämisen ilmoitettiin olevan seurausta uusien infektioiden määrän tasaisesta vähenemisestä. Palestiinalaishallinnon pääministeri Mohammad Shtayyeh totesi kauppojen ja liikeyritysten toimivan Länsirannalla normaalisti tiistaista 26.5. lähtien, hallinnon työntekijöiden palatessa töihin Eid al-Fitrin päätyttyä keskiviikkona 27.5.2020. Shtayyehin mukaan julkinen liikenne palaa toimintaan ja moskeijat, kirkot ja puistot avataan uudelleen Länsirannan asukkaille, joskin näiden tulee noudattaa fyysisen etäisyyden pitämistä koskevia ohjeita. Myös kahvilat ja ravintolat saavat ottaa rajoitusten lieventämisen jälkeen jälleen asiakkaita, mutta tähän liittyisi rajoituksia, joista päätetään Shtayyehin mukaan myöhemmin.¹⁶⁶

OCHAN 12.5.2020 julkaiseman raportin mukaan Israelin hallinto on hyväksynyt toukokuun 2020 lopussa käynnistyvän 800 miljoonan sekelin siirron palestiinalaishallinnon käyttöön seuraavien neljän kuukauden aikana. Summa on peräisin Israelin palestiinalaishallinnon nimissä keräämistä verovaroista ja siirron taustalla on yhteiskunnan sulkemisen negatiivinen vaikutus palestiinalaisalueiden taloudelle. YK:n humanitaaristen asioiden koordinaattori, UNICEFin erityisedustaja ja YK:n ihmisoikeustoimiston johtaja antoivat 11.5.2020 yhteisen lausunnon, jossa nämä ilmaisivat vakavan huolensa Israelin viranomaisien pidättämistä palestiinalaislapsista, joilla on pidätettynä ollessaan suurempi riski koronavirustartuntaan. Lausunnossa vaadittiin kaikkien lasten välitöntä vapauttamista ja uusia pidätyksiä koskevaa kieltoa.¹⁶⁷

BBC:n 29.4.2020 julkaiseman artikkelin mukaan yli 100 000 Israelin työluvan saanutta Länsirannan palestiinalaista on käynyt tavallisesti töissä Israelissa ja Israelin Länsirannalle perustamissa siirtokunnissa, ansaiten paljon palestiinalaisalueita parempaa palkkaa. Monien kerrotaan myös työskennelleen palestiinalaisalueiden ulkopuolella epämuodollisissa työsuhteissa.¹⁶⁸ The Washington Institutun artikkelin mukaan Israelissa ja siirtokunnissa on työskennellyt ennen pandemiaa laillisesti noin 140 000 palestiinalaistyöläistä.¹⁶⁹ Näille työläisille maksetun palkan todetaan olevan Länsirannan talouden kannalta elintärkeä tulonlähde.¹⁷⁰ Myös maaliskuussa 2020 noin 50 000 palestiinalaiselle työläiselle annettiin lupa Israelin alueille matkustamiseen koronapandemian puhkeamisen seurauksena asetetuista rajoituksista huolimatta.¹⁷¹

---

¹⁶³ Government of the State of Palestine 26.3.2020.

¹⁶⁴ Al Jazeera 5.5.2020.

¹⁶⁵ OCHA 12.5.2020.

¹⁶⁶ Al Jazeera 25.5.2020.

¹⁶⁷ OCHA 12.5.2020.

¹⁶⁸ BBC/ Knell 29.4.2020.

¹⁶⁹ The Washington Institute/ Herzog & al-Omari 28.4.2020.

¹⁷⁰ BBC/ Knell 29.4.2020; The Washington Institute/ Herzog & al-Omari 28.4.2020.

¹⁷¹ BBC/ Knell 29.4.2020.

Israelin ja palestiinalaishallinnon keskinäisen sopimuksen perusteella israelilaistentyöntantajien tulisi järjestää palestiinalaisille työntekijöilleen majoitus, joka mahdollistaisi vähintään kuukauden oleskelun Israelin alueella. Joidenkin työntekijöiden kerrotaan myös yöpyneen Israelin siirtokunnissa työpaikkojensa turvaamiseksi. BBC:n mukaa Israelin ja palestiinalaishallinnon keskinäistä koordinaatiota asiassa oli kiitelty, joskin palestiinalaistyöntekijöiden asuinoloja ja kohtelua Israelin viranomaisten toimesta oli myös kritisoitu.¹⁷² Israelin oikeusministeri antoi 6.5.2020 julistuksen, jossa israelilaisten työntantajien edellytettiin tarjoavan palestiinalaisille työntekijöilleen Israelin hätätilasäädösten mukaisen terveysvakuutuksen mahdollista sairaalahoitoa varten ja asianmukaisen majoituksen.¹⁷³

OCHAN mukaan palestiinalaishallinnon ramadanin ajaksi Länsirannalle julistama, joka ilta kello 19 alkava ja seuraavana aamuna päättyvä ulkonaliikkumiskielto oli 19.5.2020 kirjoittamishetkellä edelleen voimassa. OCHA huomioi myös uudet rajoitukset, jotka liittyivät niihin Israelin puolella työskenteleviin tuhansiin palestiinalaistyöläisiin, joiden odotettiin palaavan Länsirannalle juhlistamaan Eid al-Firtiä ja ramadanin päättymistä 23.5.2020.¹⁷⁴

The Washington Instituten 28.4.2020 julkaiseman artikkelin mukaan koronapandemian palestiinalaishallinnolta ja Israelilta edellyttämä koordinaatio on osoittanut tahojen välisen keskinäisriippuvuuden. Artikkelissa maahan saapuvien palestiinalaistyöläisten todetaan hyödyntävän myös Israelin taloutta, minkä lisäksi Israelin todetaan pelkäävän viruksen hallitsemattoman leviämisen palestiinalaishallinnon ja Länsirannan vakaudelle muodostamaa uhkaa ja mahdollisten levottomuuksien leviämistä Israelin alueelle. Palestiinalaishallinnon todetaan olevan myös pandemian hoidossa riippuvainen Israelin tuesta ja muusta ulkopuolisesta avusta.¹⁷⁵

OCHAN 19.5.2020 julkaiseman raportin mukaan Länsirannan yhteensä 99 aktiivisesta COVID-19-tapauksesta 59 on raportoitu Itä-Jerusalemien alueella. Koko Länsirannan COVID-19-tapaukset hoidetaan Itä-Jerusalemien sairaalaverkoston (East Jerusalem Hospital Network) ja Israelin sairaaloiden yhteistyönä. Sairaalaverkoston raportoidaan kuitenkin kärsivän lääketarvikkeiden puutteesta ja Länsirannan henkilökortin omaavien palestiinalaisten pääsyn Itä-Jerusalemien alueelle todetaan olevan erittäin rajoitettua, vain syöpäpotilaiden ja hätätapausten saadessa alueelle pääsyyn tarvittavan luvan.¹⁷⁶ The Washington Instituten 28.4.2020 julkaiseman artikkelin mukaan Itä-Jerusalem on koronapandemian kannalta erityisen haavoittuva alue. Alueen sairaalat ovat toimineet perinteisesti palestiinalaisalueiden terveydenhoidon keskuksena, tarjoten hoitoa sairauksiin, joihin ei ole saatavilla hoitoa muualla Länsirannan alueella. Yhdysvaltojen hallinnon päätös luopua Itä-Jerusalemien sairaaloiden rahoittamisesta vuonna 2018 on kuitenkin heikentänyt Itä-Jerusalemien terveydenhuollon tasoa, minkä seurauksena vain kahdella alueen kuudesta sairaalasta todetaan olevan valmiuksia koronapotilaiden hoitoon.¹⁷⁷

OCHAN mukaan liikkuville klinikoille oli mahdollistettu toukokuun 2020 väliaikaisesti pääsy ns. "sauma-alueella", Qalqiliyan maakunnassa elävien kolmen palestiinalaisen beduiiniyhteisön luo. Alueiden terveystalvelut oli keskeytetty huhtikuun 2020 alussa. Qalqiliyassa "sauma-alueella" viljelyksiä omistaville palestiinalaisille oli palautettu pääsy viljelyksilleen, joskin pääsyn

---

¹⁷² BBC/ Knell 29.4.2020.

¹⁷³ OCHA 12.5.2020.

¹⁷⁴ OCHA 19.5.2020.

¹⁷⁵ The Washington Institute/ Herzog & al-Omari 28.4.2020.

¹⁷⁶ OCHA 19.5.2020.

¹⁷⁷ The Washington Institute/ Herzog & al-Omari 28.4.2020.

raportoitiin olevan Jeninin ja Saltifin maakunnissa rajoitettua lupien perumisen ja "sauma-alueen" viljelyksille liikkumiseen tarkoitettujen porttien sulun jatkumisen takia.¹⁷⁸

Länsirannalla oleskelevien palestiinalaispakolaisten peruspalveluista vastaavan UNRWAn 22.5.2020 julkaiseman viikoittaisen tilannepäivityksen mukaan myös kaikki järjestön Länsirannalla ylläpitämät koulut (ja muut oppilaitokset) pysyivät tarkastelujaksolla 11.–17.5.2020 edelleen suljettuna viranomaisten päätöksen mukaisesti. Palestiinalaishallinnon terveysministeriön ja WHO:n raportoidaan kouluttaneen Länsirannan pakolaisleireillä vapaaehtoisia, jotka vastaisivat leirien mahdollisista karanteenijärjestelyistä.¹⁷⁹

10.2 Pandemian vaikutukset Länsirannan turvallisuustilanteeseen

OCHAN mukaan Israelin viranomaiset ovat jatkaneet palestiinalaisten omistamien, luvattomasti rakennettujen rakennusten tuhoamista myös sen jälkeen, kun koronapandemia oli levinnyt Länsirannalle. Järjestön 12.5.2020 julkaisemassa raportissa mainitaan C-alueella tapahtunut, elinkeinon liittyvän rakennuksen (livelihood-related structure) tuhoaminen. OCHA on osoittanut erityisen huolensa siirtokuntalaisten toteuttaman väkivallan lisääntymisestä koronapandemian aikana, väkivallan kohdistuessa palestiinalaisiin viljelijöihin ja palestiinalaisten omaisuuteen (esimerkiksi ajoneuvoihin ja puihin).¹⁸⁰

OCHAN 19.5.2020 julkaiseman raportin mukaan jännitteet lisääntyivät Länsirannalla 12.–18.5.2020 välisenä aikana, kahden palestiinalaisen ja yhden israelilaisen sotilaan saadessa surmansa alueella raportoiduissa turvallisuusvälikohtauksissa. Myös rakennusten tuhoamisen raportoidaan kiihtyneen, vaikka Israelin viranomaiset ovat rajoittaneet aiempina vuosina rakennusten tuhoamista ramadanin aikana. 12.–18.5.2020 välisenä aikana Israelin viranomaisten raportoidaan tuhonneen tai ottaneen haltuunsa Länsirannalla 8 palestiinalaisten elinkeinoihin liittyvää rakennusta ja kaksi C-alueella sijaitsevaa kotia. Kahden palestiinalaisen raportoidaan joutuneen pakenemaan kodeistaan Israelin toimien seurauksena.¹⁸¹

Norjan pakolaisneuvoston (Norwegian Refugee Council, NRC) 15.4.2020 antaman lausunnon mukaan käynnissä olevat tuhoamiset ja pakko siirtojen uhka, yhdistettynä Israelin seuraavan hallituksen suunnitelmiin liittää yksipuolisella päätöksellä laajoja Länsirannan osia Israeliin, vaarantavat tuhansien palestiinalaisten hengen. Toimien todetaan myös katkovan COVID-19 leviämisen estämisen edellyttämää koordinaatiota israelilais- ja palestiinalaisviranomaisten välillä. NRC nojaa lausunnossaan YK:n tietoihin, joiden mukaan Israelin viranomaiset olisivat tuhonneet Länsirannalla (ja Itä-Jerusalemossa) 69 rakennusta sen jälkeen, kun maan ensimmäisen vahvistettu COVID-19-tapaus todennettiin 21. helmikuuta 2020.¹⁸²

NRC:n mukaan tuhottujen rakennusten joukossa oli 28 asuinkiinteistöä ja 7 vesi-, sanitaatio- ja hygienialaitosta. Tuhoamiset ajoivat kodeistaan 63 ihmistä ja vaikuttivat lisäksi 417 muun ihmisen elämään. NRC:n mukaan Israelin hallinto vahvisti 7.4.2020, että se pidättäytyisi asuttujen asuinkiinteistöjen tuhoamisesta Länsirannan alueella koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Tuhoamisia koskeva tauko ei kuitenkaan koskenut muita rakennuksia ja

---

¹⁷⁸ OCHA 12.5.2020.

¹⁷⁹ UNRWA 22.5.2020, s. 1, 3.

¹⁸⁰ OCHA 12.5.2020 & 19.5.2020.

¹⁸¹ OCHA 19.5.2020.

¹⁸² NRC 15.4.2020.

infrastruktuuria, kuten koronaviruksen torjumisen kannalta keskeisiä vesi-, sanitaatio- ja hygienialaitoksia.¹⁸³

NRC:n mukaan Israelin ja palestiinalaisviranomaisten asettamat rajoitukset COVID-19:n hillitsemiseksi ovat eristäneet haavoittuvassa asemassa olevia palestiinalaisyhteisöjä paikallisista markkinapaikoista ja rampauttaneet yhteisöjen kyvyn perustoimeentulon hankkimiseen. Israelin todetaan myös tuhonneen C-alueella rajoitustoimien aikana 28 palestiinalaisten harjoittamiin elinkeinoihin ja maatalouteen liittyvää rakennusta, mikä on heikentänyt palestiinalaisperheiden kykyä toimeentulostaan huolehtimiseen. NRC toteaa Israelin viranomaisten myös epäonnistuneen siirtokuntalaisten palestiinalaisiin ja näiden omaisuuteen kohdistaman väkivallan ehkäisemisessä YK:n raportoidessa hyökkäysten lisääntymisestä COVID-19 leviämisen jälkeen.¹⁸⁴

OXFAMin mukaan koronapandemia on vienyt huomion Israelin siirtokuntalaisten palestiinalaissyöihin kohdistamalta lisääntyneeltä väkivallalta ja Israelin hallinnon kiihtyneiltä pyrkimyksiltä Länsirannan alueiden muodolliseen pakkoliittämiseen. OXFAM toteaa Israelin viranomaisten epäonnistuneen järjestelmällisesti Länsirannan palestiinalaisten suojelemissa siirtokuntalaisten väkivaltaisuuksilta sekä lisänneen pyrkimyksiä luvattomiksi katsomiensa palestiinalaisten rakennusten tuhoamiseen ja pyrkimyksiä pääsyn estämiseen palestiinalaisten viljelysmaille.¹⁸⁵

Lääkärit ilman rajoja (MSF) -avustusjärjestön mukaan koronapandemian puhkeaminen ja Länsirannan yhteiskunnan sulkeminen ovat vaikuttaneet merkittävästi monien palestiinalaisperheiden taloudelliseen tilanteeseen. Heikon taloudellisen tilanteen ja palestiinalaisiin kohdistuvien hyökkäysten jatkumisen yhteisvaikutuksen todetaan pahentaneen mielenterveysongelmista, perheväkivallasta ja muusta kaltoin kohtelusta kärsivien jo valmiiksi haurasta tilaa. MSF:n mukaan väkivalta on ollut läsnä Länsirannan päivittäisessä elämässä vuosikymmenten ajan ja sen kerrotaan vaikuttavan myös kotien ja perheiden sisäiseen dynamiikkaan. MSF:n mukaan valtaosa järjestön klinikoilta psykologista apua hakevista palestiinalaisista hakee apua perheasioiden tai perheväkivallan takia.¹⁸⁶

Myös eri uutislähteet raportoivat erityisesti naisiin kohdistuvan väkivallan lisääntyneen koronapandemian puhkeamista seuranneen poikkeustilan ja yhteiskunnan sulkemisen aikana.¹⁸⁷ Al Jazeeraan 21.4.2020 julkaisemassa artikkelissa siteerataan feministijärjestö Tal'at'n kokoamia lukuja, joiden mukaan Länsirannalla olisi kuollut vuoden 2020 aikana perheväkivallan seurauksena yhteensä 11 naista, joista 5 maaliskuun 2020 alussa asetettujen koronarajoitusten voimassaolon aikana.¹⁸⁸ Al Monitorin 6.5.2020 julkaisemassa artikkelissa lainataan palestiinalaisviranomaisten 10.4.2020 päivitettyjä lukuja, joiden mukaan 48 prosenttia vuonna 2020 raportoiduista naisiin kohdistuneista perheväkivaltatapauksista olisi raportoitu koronarajoitusten voimassaoloaikana (5.3.–10.4.2020).¹⁸⁹

---

¹⁸³ NRC 15.4.2020.

¹⁸⁴ NRC 15.4.2020.

¹⁸⁵ OXFAM 5/2020, s. 5.

¹⁸⁶ MSF 24.4.2020.

¹⁸⁷ Al Jazeera/ Najjar 21.4.2020; Al Monitor/ Melhem 6.5.2020.

¹⁸⁸ Al Jazeera/ Najjar 21.4.2020.

¹⁸⁹ Al Monitor/ Melhem 6.5.2020.

Lähteet

Amnesty International 18.2.2020. *Middle East and North Africa: Review of 2019*.
<https://www.amnesty.org/download/Documents/MDE0113572020ENGLISH.PDF> (käyty 18.5.2020).

Badil 4/2014. *Forced Population Transfer: The Case of Palestine. Denial of Residency. Working Paper No. 16*. <https://www.badil.org/phocadownloadpap/badil-new/publications/research/working-papers/wp16-Residency.pdf> (käyty 26.5.2020).

BBC/ Knell, Yolande 29.4.2020. *Palestinians working in Israel face coronavirus dilemma*.
<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-52470718> (käyty 26.5.2020).

B'Tselem (The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories)

11.11.2017a (päivitetty viimeksi 6.2.2019). *Planning Policy in the West Bank*.
https://www.btselem.org/planning_and_building (käyty 22.5.2020).

11.11.2017b (päivitetty viimeksi 27.1.2019). *East Jerusalem*.
<https://www.btselem.org/jerusalem> (käyty 18.5.2020).

11.11.2017c. *Restrictions on Movement*.
https://www.btselem.org/freedom_of_movement (käyty 22.5.2020).

8/2004. *Forbidden Roads: The Discriminatory West Bank Road Regime, August 2004 Summary*.
https://www.btselem.org/publications/summaries/200408_forbidden_roads
(käyty 26.5.2020).

5/1999. *Oslo: Before and After: The Status of Human Rights in the Occupied Territories*.
http://www.btselem.org/sites/default/files/publications/199905_oslo_befor_and_after_eng.pdf (käyty 26.5.2020).

DIS (Danish Immigration Service). *Palestinians: Access and Residency for Palestinians in the West Bank, the Gaza Strip and East Jerusalem. Report based on interviews conducted from 31 March to 4 April 2019 in Jerusalem, Ramallah and Tel Aviv*. https://nyidanmark.dk/-/media/Files/US/Landerapporter/palestinians_access_and_residency_-_g_wb_ej_may_2019.pdf?la=en-GB&hash=43D9C4C877B40C6EDF705A32ED3F048FB74BEF67 (käyty 22.5.2020).

ECFR (European Council on Foreign Relations)/ Lovatt, Hugh 14.5.2020. *Israel's West Bank annexation: Preparing EU policy for the day after*.
https://www.ecfr.eu/article/commentary_israels_west_bank_annexation_preparing_eu_policy_for_the_day_aft (käyty 22.5.2020).

Elgindy, Khaled 20.5.2020. *The Abbas declaration: Why this time may be different*. Middle East Institute. <https://www.mei.edu/publications/abbas-declaration-why-time-may-be-different> (käyty 26.5.2020).

The Financial Times/ Ben Zion, Ilan 24.1.2019. *Route 60: the deadly road that is the West Bank's lifeline*. <https://www.ft.com/content/8ba729f6-141c-11e9-a581-4ff78404524e> (käyty 26.5.2020).

Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) 2008. *AQUASTAT Country Profile – Occupied Palestinian Territory*. <http://www.fao.org/3/CA0348EN/ca0348en.pdf> (käyty 22.5.2020).

Foreign Policy/ Zilber Neri 19.5.2020. *How Israeli Annexation Talk Is Already Reshaping the Middle East*. <https://foreignpolicy.com/2020/05/19/israel-west-bank-annexation-reshaping-middle-east/> (käyty 22.5.2020).

Freedom House 2020. *Freedom in The World 2020. West Bank*. <https://freedomhouse.org/country/west-bank/freedom-world/2020> (käyty 18.5.2020).

Government of the State of Palestine 26.3.2020. *State of Emergency: Palestine's COVID-19 Response Plan*. http://www.emro.who.int/images/stories/palestine/documents/Palestine_Authority_COVID-19_Response_Plan_Final_26_3_2020.pdf?ua=1 (käyty 19.5.2020).

The Guardian/ Holmes, Taha, Balousha & McGreal 28.1.2020. *Trump unveils Middle East peace plan with no Palestinian support*. <https://www.theguardian.com/world/2020/jan/28/donald-trump-middle-east-peace-plan-israel-netanyahu-palestinians> (käyty 19.5.2020).

Al Haq 4.2.2020. *Al-Haq Field Report on Human Rights Violations in 2019*. <http://www.alhaq.org/monitoring-documentation/16346.html> (käyty 22.5.2020).

Human Rights Watch

12.5.2020. *Israel: Discriminatory Land Policies Hem in Palestinians*. <https://www.hrw.org/news/2020/05/12/israel-discriminatory-land-policies-hem-palestinians> (käyty 19.5.2020).

2020. *Israel and Palestine. Events of 2019*. <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/israel/palestine> (käyty 19.5.2020).

17.12.2019. *Born Without Civil Rights. Israel's Use of Draconian Military Orders to Repress Palestinians in the West Bank*. <https://www.hrw.org/report/2019/12/17/born-without-civil-rights/israels-use-draconian-military-orders-repress> (käyty 19.5.2020).

23.10.2018. *Two Authorities, One Way, Zero Dissent*. <https://www.hrw.org/report/2018/10/23/two-authorities-one-way-zero-dissent/arbitrary-arrest-and-torture-under> (käyty 26.5.2020).

16.4.2018. *Audacity in Adversity. LGBT Activism in the Middle East and North Africa*. <https://www.hrw.org/report/2018/04/16/audacity-adversity/lgbt-activism-middle-east-and-north-africa> (käyty 26.5.2020).

Al Jazeera

25.5.2020. *PA easing coronavirus restrictions in occupied West Bank*. <https://www.aljazeera.com/news/2020/05/pa-easing-coronavirus-restrictions-occupied-west-bank-200525121054400.html> (käyty 26.5.2020).

12.5.2020. *Israeli soldier killed during raid in occupied West Bank*. <https://www.aljazeera.com/news/2020/05/israeli-soldier-killed-raid-occupied-west-bank-200512181344833.html> (käyty 26.5.2020).

5.5.2020. PA extends coronavirus state of emergency in occupied West Bank. <https://www.aljazeera.com/news/2020/05/pa-extends-coronavirus-state-emergency-occupied-west-bank-200505103159470.html> (käyty 19.5.2020).

21.4.2020. Domestic abuse against Palestinian women soars. <https://www.aljazeera.com/news/2020/04/domestic-abuse-palestinian-women-soars-200420175924348.html> (käyty 26.5.2020).

11.9.2019. What are areas A, B, and C of the occupied West Bank? <https://www.aljazeera.com/news/2019/09/areas-occupied-west-bank-190911093801859.html> (käyty 19.5.2020).

MSF (Médecins Sans Frontières) 24.4.2020. In the West Bank, COVID-19 Lockdown Is Exacerbating Mental Health Crisis. <https://www.doctorswithoutborders.org/what-we-do/news-stories/story/west-bank-covid-19-lockdown-exacerbating-mental-health-crisis> (käyty 26.5.2020).

Migrationsverket/ Lifos 15.10.2019. Palestinier i Mellanöstern -uppehållsrätt och document. <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachementId=46993> (käyty 20.5.2020).

Al Monitor/ Melhem, Ahmad 6.5.2020. Palestinian woman leads fight against coronavirus, while others fall victim to domestic violence. <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/04/palestinian-women-fight-coronavirus-domestic-violence.html>

The New York Times/ Halbfinger, David M. 12.5.2020. Israeli Soldier Is Killed in West Bank as Tensions Rise Over Annexation Push. <https://www.nytimes.com/2020/05/12/world/middleeast/israel-soldier-killed-west-bank.html> (käyty 26.5.2020).

NRC (Norwegian Refugee Council) 15.4.2020. Israel's destruction of Palestinian property undermines efforts to curb Covid-19. <https://www.nrc.no/news/2020/april/israels-destruction-of-palestinian-property-undermines-efforts-to-curb-covid-19/> (käyty 19.5.2020).

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs)

19.5.2020. COVID-19 Emergency Situation Report 9 (12 - 18 May 2020). https://www.ochaopt.org/sites/default/files/sitrep_9_covid-19.pdf (käyty 26.5.2020).

14.5.2020. Protection of Civilians Report | 28 April - 11 May 2020. <https://www.ochaopt.org/poc/28-april-11-may-2020> (käyty 19.5.2020).

12.5.2020. COVID-19 Emergency Situation Report 8 (5 - 11 May 2020). <https://www.ochaopt.org/content/covid-19-emergency-situation-report-8> (käyty 19.5.2020).

30.4.2020. Protection of Civilians Report | 14 - 27 April 2020. <https://www.ochaopt.org/poc/14-27-april-2020> (käyty 19.5.2020).

16.4.2020. Protection of Civilians Report | 31 March – 13 April 2020. <https://www.ochaopt.org/poc/31-march-13-april-2020> (käyty 19.5.2020).

20.2.2020. *Dignity denied: Life in the settlement area of Hebron city.*
<https://www.ochaopt.org/content/dignity-denied-life-settlement-area-hebron-city> (käyty 19.5.2020).

19.11.2019. *Olive harvest season: expected record yield compromised due to access restrictions and settler violence.*
<https://www.ochaopt.org/content/olive-harvest-season-expected-record-yield-compromised-due-access-restrictions-and-settler> (käyty 19.5.2020).

1/2019a. *Occupied Palestinian Territories. Humanitarian Atlas.*
<https://www.ochaopt.org/atlas2019/images/db/atlas-final.pdf> (käyty 19.5.2020).

1/2019b. *Palestinian bedouin communities in the central west bank at risk of forcible transfer | January 2019.* <https://www.ochaopt.org/content/palestinian-bedouin-communities-central-west-bank-risk-forcible-transfer-january-2019> (käyty 19.5.2020).

8.10.2018. *Over 700 road obstacles control Palestinian movement within the West Bank.* <https://www.ochaopt.org/content/over-700-road-obstacles-control-palestinian-movement-within-west-bank> (käyty 22.5.2020).

12/2017. *Occupied Palestinian Territory. Humanitarian Facts and Figures.*
<https://www.un.org/unispal/wp-content/uploads/2017/12/OCHAFACTSHEET-211217.pdf> (käyty 26.5.2020).

(päiväämätön). *East Jerusalem.* https://www.ochaopt.org/location/east-jerusalem#_West_Bank (käyty 18.5.2020).

OHCHR (Office of the High Commissioner for Human Rights) 30.1.2020. *Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan. Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.*
<https://undocs.org/en/A/HRC/43/67> (käyty 19.5.2020).

OXFAM 5/2020. *Violence and Impunity in The West Bank During The COVID-19 Pandemic.*
<https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620985/bn-violence-impunity-west-bank-covid-19-190520-en.pdf> (käyty 26.5.2020).

PCHR (Palestinian Centre for Human Rights) 1.4.2020. *Annual Report 2019.*
<https://www.pchrgaza.org/en/wp-content/uploads/2020/04/annual-report-2019-English.pdf> (käyty 22.5.2020).

Al Sharif, Omar 4.5.2020. *In the wake of COVID-19, Jordan has limited choices if Israel annexes West Bank settlements.* Middle East Institute.
<https://www.mei.edu/publications/wake-covid-19-jordan-has-limited-choices-if-israel-annexes-west-bank-settlements> (käyty 27.5.2020).

Special Committee on Israeli Practices 24.6.2019. *End-of-mission statement of the UN Special Committee to Investigate Israeli Practices.*
<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24729&LangID=E> (käyty 26.5.2020).

UN (United Nations)/ UNSC (United Nations Security Council) 20.5.2020. *Israel's Threat of Partial West Bank Annexation Will Deal 'Devastating Blow' to Two-State Solution, Middle East*

Coordinator Warns Security Council. <https://www.un.org/press/en/2020/sc14192.doc.htm> (käyty 22.5.2020).

UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East) 22.5.2020. Covid-19 Weekly Update. 11 – 17 May 2020. https://www.unrwa.org/sites/default/files/unrwa_covid-19_unrwa_weekly_11_-17_may.pdf (käyty 26.5.2020).

The Washington Institute/ Herzog, Michael & al-Omari, Ghaith 28.4.2020. *Coronavirus on the Israeli-Palestinian Scene (Part 1): The West Bank and East Jerusalem*. <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/coronavirus-on-the-israeli-palestinian-scene-part-1-the-west-bank-and-east> (käyty 26.5.2020).

The Washington Post/ Hendrix, Steve, Gearan, Anne & Souad Makhennet 13.5.2020. *Israel's Netanyahu, armed with a new mandate, sets his sights on West Bank annexation*. https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/israels-netanyahu-armed-with-a-new-mandate-sets-his-sights-on-west-bank-annexation/2020/05/12/1b363612-938c-11ea-87a3-22d324235636_story.html (käyty 22.5.2020).

Wermenbol, Grace 3.10.2018. *The Oslo Accords 25 Years on*. Middle East Institute. <https://mei.edu/publications/oslo-accords-25-years> (käyty 26.5.2020).

World Bank 2008. *West Bank and Gaza - The economic effects of restricted access to land in the West Bank*. <http://documents.worldbank.org/curated/en/654801468176641469/pdf/473230WP0GZ0Re101PUBLIC10Box334128B.pdf> (käyty 19.5.2020).

World Bank/ Niksic, Orhan, Eddin, Nur Nasser & Massimiliano Cali 2014. *Area C and the Future of the Palestinian Economy*. <http://documents.worldbank.org/curated/en/257131468140639464/pdf/Area-C-and-the-future-of-the-Palestinian-economy.pdf> (käyty 26.5.2020).

Vastuuvapauslauseke:

This document was written by the Finnish Immigration Service's COI Service according to the common EU-guidelines for processing factual COI (2008). It was therefore composed on the basis of carefully selected, publicly available sources of information. All sources used are referenced. All information presented, except for undisputed/obvious facts has been cross-checked, unless stated otherwise. The information provided has been researched, evaluated and processed with utmost care within a limited time frame. However, this document does not pretend to be exhaustive. Neither is this document conclusive as to the merit of any particular claim to refugee status or asylum. If a certain event, person or organization is not mentioned in the document, this does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The information in the document does not necessarily reflect the opinion of the authority and makes no political statement whatsoever.

